

Podpora práce

s dětmi so ŠVVP

v předškolním
vzdělávání

WELCOME workshopy

Praha **2019**

WEL-COME

Spolufinancované z programu Európskej únie Erasmus+

WEL-COME

© 2019

hlavný editor: PhDr. Barbora Loudová Stralczynská, Ph.D.
kolektív autorov projektu WELCOME: Pedagogická fakulta Karlovej univerzity v Prahe,
ZŠ a MŠ M. Alše v Miroticích, ZŠ a MŠ Zubrohlava, ODZ 72 Prikazka bez kraj v Sofii.

© 2019

Táto publikácia vznikla v rámci projektu „WELCOME“ (2016-1-CZ01-KA201-024036).
Tento projekt bol realizovaný s finančnou podporou Európskej únie.

Za obsah publikácie (dokumentu) zodpovedá výlučne autorský tím.

Publikácia (dokument) nereprezentuje názory Európskej komisie a Európska komisia nezodpovedá
za použitie informácií, ktoré sú jej obsahom.

Vydalo

Nakladateľstvo Dr. Josef Raabe, s.r.o.
Radlická 2487/99, 150 00 Praha 5

tel.: 284 028 940, e-mail: raabe@raabe.cz, www.raabe.cz, dobraskola.raabe.cz
v roku 2019.

Grafický návrh, sadzba a zlom: Magnus I s.r.o.

ISBN 978-80-7496-425-1

KOORDINÁTOR PROJEKTU

RAABE

Společně pro kvalitní
vzdělávání

PROJEKTOVÍ PARTNERI

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Výstupy projektu WELCOME	5
1.2 Využitie interaktívnej aplikácie WELCOME IDEA	7
2. Individualizácia a diferenciacia v predškolskom vzdelávaní	10
2.1 Individualizácia	10
2.2 Diferenciacia	11
3. Integrovaný prístup	13
3.1 Východiská a charakteristika integrovaného prístupu	13
3.2 Formy pedagogickej práce uplatňované pri integrovanom prístupe	13
4. Plánovanie vzdelávacích činností s deťmi v heterogénnej triede	14
4.1 Zohľadnenie náročnosti činností pri ich plánovaní	14
4.2 Druhy učenia pri plánovaní vzdelávacích činností	17
4.3 Organizačné formy vzdelávania v MŠ	17
4.4 Činnosti v MŠ z hľadiska miery ich riadenia	20
4.5 Prostredie triedy	21
5. Roly pedagógov a ich vzájomná spolupráca	22
6. Práca pedagógov a detí s aplikáciou WELCOME IDEA	23
6.1 Reflexia a sebahodnotenie dieťaťa	24
7. Technické odporúčania na prácu s aplikáciou WELCOME IDEA	25
8. Odporúčania z praxe na realizáciu tematických blokov s aplikáciou WELCOME IDEA	26
9. Literatúra	28
10. Vzorový tematický blok Kúzelný les	29
11. Vzorový tematický blok Žabia škôlka	36
12. Vzorový tematický blok Ako sa obliekame, keď...	43
13. Vzorový tematický blok Poznaj zvieratá v ZOO	47
14. Vzorový tematický blok Včely	52
15. Vzorový tematický blok Kráľovstvo lesných zvieratiek	57

1. | Úvod

Pred dnešnými materskými školami stojí neľahká úloha – čo najlepšie vzdelávať deti v rôznorodej, často početnej triede, ktorú navštevujú deti rôzneho veku, s odlišnou úrovňou vývoja, rozdielnymi potrebami, záujmami i temperamentom, z rozmanitého sociálneho a kultúrneho prostredia či deti so závažnejšími špeciálno-vzdelávacími potrebami. Cieľom každej učiteľky by malo byť umožniť deťom dosiahnuť svoje **osobné maximum, pocit úspechu** a napomáhať pri **kompenzácii ich znevýhodnení** pred zahájením školského vzdelávania. Na dosiahnutie tohto cieľa majú učiteľkám materských škôl slúžiť i záverečné výstupy projektu WELCOME.

1.1 Výstupy projektu WELCOME

Výstupy projektu WELCOME sú funkčné nástroje určené predovšetkým na prácu s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), ktorých rozvoj je ovplyvnený znevýhodnením či postihnutím. Prináša teoretické zázemie a praktické návrhy na systematickú podporu detí so ŠVVP v rámci skupinovej i individuálnej práce. Hlavnými výstupmi projektu sú:

Metodika pre prácu s deťmi so ŠVVP v predškolskom vzdelávaní

Metodika prináša pedagógom základný ucelený prehľad špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí, s ktorými sa môžu vo svojej praxi bežne stretnúť. Okrem kľúčových **teoretických informácií**, taktiež predkladá publikácia **praktické metodické odporúčania** na rozvoj a podporu detí so ŠVVP.

Obr. 1: Metodika na prácu s deťmi so ŠVVP v predškolskom vzdelávaní

Interaktívna aplikácia WELCOME IDEA na prácu s deťmi so ŠVVP

Interaktívna aplikácia obsahuje predovšetkým rozsiahly súbor vzdelávacích činností rozdelených podľa jednotlivých oblastí rozvoja dieťaťa (oblasť sociálna, komunikačná, kognitívna, emocionálna, pohybová a zmyslová). Aplikácia je určená na prácu s jednotlivými deťmi, menšou skupinou i s celou triedou. Pomocou základnej pedagogickej diagnostiky umožňuje identifikovať tie oblasti, ktoré je predovšetkým potrebné u dieťaťa rozvíjať a na základe výsledkov rovno odporučiť konkrétne aktivity vhodné pre dané dieťa.

WELCOME idea

Úvod Oblasť Aktivita Teorie Screening Video

O Projektu

Aplikace **WELCOME IDEA** je jedním z výstupů projektu WELCOME (WE Learn and COMMUNICATE Ensemble), koordinovaného Nakladatelstvím Dr. Josef Raabe s.r.o. v České republice. Jedná se o mezinárodní evropský projekt Erasmus+, spadající pod Klíčovou akci 2 (KAZ, 2016-1-CZ01-KA201-024036), jehož se účastní Česká republika, Slovenská republika a Bulharsko.

Hlavním cílem projektu WELCOME je podpořit inkluzi v mateřských školách a nabídnout funkční nástroje pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami (ŠVVP), jejichž rozvoj je ovlivněn znevýhodněním či postižením. Učitelům poskytneme teoretické základy a praktické návrhy pro systematickou podporu dětí s ŠVVP v rámci skupinové i individuální práce.

[Webová stránka projektu](#)

Výstupy projektu

METODIKA PRO PRÁCI S DĚTMI S ŠVVP V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

[Chcete vědět více?](#)

APLIKACE WELCOME IDEA (INTERAKTIVNÍ DIGITÁLNÍ EDUKATIVNÍ ASISTENT)

[Chcete vědět více?](#)

PODPORA PRÁCE S DĚTMI S ŠVVP V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ (WELCOME WORKSHOPY)

[Chcete vědět více?](#)

Jak pracovat s aplikací

- Návod pro práci s aplikací
- Podpora práce s dětmi s ŠVVP v předškolním vzdělávání (WELCOME workshopy)

RAABE
Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o., Praha

Univerzita Karlova, Praha

VÚDOP
Výzkumný ústav psychologie a patopsychologie, Bratislava

Институт за психичко здравје и развој, Софија

ZŠ a MŠ Miroslava Albca, Miroc

Закладна школа с матурском школом Школска 238, Зуброшова

ДГ 72 Приказка без крај, Софија

DIGITAL CREATIVE
M7, s.r.o., Bratislava

© 2019 Tato aplikace vznikla v rámci projektu „WELCOME“ (2016-1-CZ01-KA201-024036). Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah aplikace (sdělení) odpovídá výlučně autorský tým. Aplikace (sdělení) nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

WELCOME idea

Úvod Oblasť Aktivita Teorie Screening Video

Výběr oblasti rozvoje dítěte

SOC 1
Sociální dovednosti

KOM 2
Komunikační dovednosti

KOG 3
Kognitivní dovednosti

EMO 4
Emoční dovednosti

MOT 5
Motorické dovednosti

SMY 6
Smyslové vnímání

Obr. 2: Interaktívna aplikácia WELCOME IDEA

Podpora práce s deťmi so ŠVVP v MŠ: Ako využiť aplikáciu WELCOME IDEA pri práci v MŠ

Posledným výstupom je príručka, ktorú práve držíte v rukách. Poskytuje **metodické odporúčania na využitie aplikácie WELCOME IDEA** pri pedagogickej práci v MŠ. Cieľom je predviesť, ako fungujú výstupy projektu WELCOME v praxi. Prináša odporúčania, ako začleniť prácu s interaktívnou aplikáciou WELCOME IDEA do vzdelávacieho programu materskej školy. Oboznámenie sa s touto príručkou považujú autori projektových výstupov za užitočné na správne a čo najefektívnejšie využitie aplikácie WELCOME IDEA. Príručka môže slúžiť aj **rodičom**, ktorí by chceli aplikáciu WELCOME IDEA využiť pri individuálnej práci so svojimi deťmi.

1.2 Využitie interaktívnej aplikácie WELCOME IDEA

Hlavné funkcie aplikácie

Aplikácia WELCOME IDEA obsahuje tieto časti:

1. **Oblasti** ponúkajú šesť oblastí rozvoja dieťaťa (sociálnu, komunikačnú, kognitívnu, emočnú, pohybovú a zmyslovú).

Každá oblasť zahŕňa:

- vstup do časti aplikácie umožňujúcej **spracovať pre dieťa pedagogickú diagnostiku danej oblasti rozvoja dieťaťa**;
- **metodické odporúčania** na poskytovanie podpory dieťaťa v tejto oblasti a typy pre rozvíjajúce vzdelávacie činnosti;
- **príklady dobrej praxe** z materských škôl využívajúcich aplikáciu;
- **vstup do ponuky aktivít** zameraných na danú oblasť rozvoja dieťaťa.

2. **Aktivity** ponúkajú rozmanité vzdelávacie činnosti, ktoré je možné generovať podľa nasledujúcich kritérií: individuálne/skupinové aktivity, aktivity podľa oblasti rozvoja, aktivity podľa veku.
3. **Teória** zhromažďuje kľúčové poznatky o rôznych špeciálnych vzdelávacích potrebách detí.
4. **Screening** umožňuje vykonať pedagogickú diagnostiku pre konkrétne dieťa.
5. **Videá** obsahujú krátke ukážky kľúčových momentov pri práci s deťmi so ŠVVP v priebehu realizácie tematických celkov s použitím aplikácie WELCOME IDEA.

Interaktívna aplikácia WELCOME IDEA ponúka učiteľkám MŠ širokú škálu využitia, predovšetkým **pestrú ponuku vzdelávacích činností na prácu so skupinami detí či s jednotlivcom**. Autorky mali na pamäti, že požadovaný je **komplexný rozvoj dieťaťa so ŠVVP**. Aplikácia sa preto nezameriava na rozvoj čiastkových podoblastí, v ktorých má dieťa s určitým typom ŠVVP najvýraznejšie ťažkosti. **Na každé dieťa je potrebné pozeráť sa individuálne**. Ponúkať mu vzdelávacie činnosti, ktoré nadväzujú na jeho špecifiká vývoja, rozvíjajú **viacej podoblastí naraz a uplatňujú integrujúci prístup**, ktorý zodpovedá spôsobu spoznávania sveta dieťaťa v predškolskom veku.

Vzdelávacie činnosti sú preto rozdelené podľa svojho zamerania na určitú oblasť či oblasti rozvoja dieťaťa. Okrem toho každá aktivita definuje konkrétne podoblasti vývoja a vzdelávacie ciele. Tieto podoblasti vývoja zodpovedajú položkám pedagogickej diagnostiky dieťaťa v aplikácii WELCOME IDEA. **Niektoré aktivity sú interaktívne** a dieťa ich plní pomocou inteligentného zariadenia (napríklad interaktívneho monitora, tabule, tabletu atď.), niektoré naopak nie sú závislé na priamom využití interaktívneho zariadenia a deti ich môžu zvládnuť v bežnom prostredí triedy MŠ. Po dokončení aktivity **dieťa samo zhodnotí, nakoľko úspešne zvládlo úlohy, čo rozvíjajú jeho osobnosť a posilňujú jeho vnímanie spoluzodpovednosti na svojom vzdelávaní**. Výsledok so zaznamenaným sebahodnotením je možné vytlačiť a **uložiť do portfólia dieťaťa**.

Aplikácia umožňuje vykonávať **pedagogickú diagnostiku** (v aplikácii nazvané „Screening“), ktorá je východiskom pre odporúčenie ďalšieho smerovania vzdelávania dieťaťa, vrátane odporúčenia na konkrétne aktivity v aplikácii. Výsledky diagnostiky je možné uložiť či vytlačiť a získaný materiál zaradiť napríklad do portfólia dieťaťa, prípadne ho použiť pri konzultácii s rodičmi a s ďalšími pedagogickými pracovníkmi či odborníkmi. Táto forma prináša učiteľkám MŠ taktiež uľahčenie v oblasti administratívy, pretože môže nahradiť časovo náročnú tvorbu zhrnutia výsledkov pedagogickej diagnostiky.

Ďalšia základná časť aplikácie je **elektronická verzia Metodiky na prácu s deťmi so ŠVVP v predškolskom vzdelávaní**, ktorá so sebou nesie všetky výhody elektronického média: od možnosti prepojenia teoretických kapitol s praktickými časťami (aktivitami), až po možnosť fulltextového vyhľadávania.

Využitie aplikácie pri vzdelávacej činnosti v MŠ

Interaktívna aplikácia je určená na prácu na inteligentných zariadeniach – je možné s ňou pracovať na interaktívnej tabuli, interaktívnom monitore či notebooku s interaktívnym displejom alebo aj na väčšom tablete. Jednoznačne odporúčame **používať inteligentné zariadenie s väčšou interaktívnou plochou** a pri voľbe média zohľadňovať počet detí pracujúcich v danej chvíli s aplikáciou. Základným predpokladom funkčnosti a sprevádzkovania aplikácie je internetové pripojenie.

Práca s aplikáciou by mala vždy prebiehať pod dohľadom učiteľky a mala by byť časovo obmedzená. Aj keď sú aktivity primárne vyberané tak, aby podporovali predovšetkým **rozvoj detí s rôznymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**, je možné a **potrebné, aby s aplikáciou pracovali taktiež deti, ktoré nemajú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby**.

Pri skupinovej práci s aplikáciou odporúčame, aby pedagóg sa mal čas deťom skutočne venovať a sprevádzať ich prácu v aplikácii. Preto je vhodná doba pri ranných alebo popoludňajších hrách, kedy deti odchádzajú domov a v triede už nie je plný počet detí. Ak chceme zaradiť prácu s aplikáciou dopoludnia, pri práci s celou triedou, a **využiť pri tom rôzne formy organizácie**, bude pre nás veľmi nápomocné, ak budeme môcť **pracovať v tíme s ďalšou učiteľkou a prípadne aj s asistentom**. To nám umožní prispôbiť dĺžku, náročnosť i typ aktivít potrebám detí a využiť veľkú variabilitu činností v aplikácii.

Interaktívnu aplikáciu WELCOME IDEA je možné využiť napríklad v nasledujúcich situáciách:

- Pri **individuálnej práci učiteľky alebo asistenta s dieťaťom so ŠVVP** v rámci podporných opatrení, kompenzačného programu a pod.: Učiteľka sa zameria na potrebné oblasti rozvoja

a ďalej smeruje k rozvoju potrebných podoblastí (taktiež pomocou výsledkov pedagogickej diagnostiky).

- Pri práci **učiteľky so skupinami detí či s celou triedou**: Opäť je možné zamerať sa na konkrétne vývojové oblasti a podoblasti, prípadne je možné vyberať aktivity pomocou filtrovania podľa množstva kritérií.
- Pri práci **rodiča s dieťaťom doma**: Rodič sám môže vykonať diagnostiku, prípadne môže konzultovať s učiteľkou MŠ oblasti a podoblasti, na rozvoj ktorých sa má zamerať.
- Pri práci **poradenského pracovníka či špeciálneho pedagóga** s dieťaťom.

2. Individualizácia a diferenciacia v predškolskom vzdelávaní

Učiteľky materských škôl každodenne riešia otázku, ako v triede s väčším počtom detí, často vekovo heterogénnej, zohľadniť skutočnosť, že každé dieťa je iné, má iné aktuálne potreby, predpoklady na učenie i záujmy. Učiteľka materskej školy nemá v bežnej praxi príliš veľa času na individuálnu prácu s každým dieťaťom, veľakrát aj ťažko hľadá čas na prácu s dieťaťom so ŠVVP. Základnou cestou, ako **dosiahnuť vzdelávacie ciele pri rešpektovaní rôznych potrieb detí**, je **individualizácia a diferenciacia** vo vzdelávaní.

2.1 Individualizácia

Individualizácia a jej prínos

Individualizácia je prístup, pri ktorom **podporujeme spoločné vzdelávanie detí s rozdielnou úrovňou schopností**. Tieto **rozdiely medzi deťmi rešpektujeme a reagujeme na ne pri plánovaní, realizácii a hodnotení** výchovno-vzdelávacej práce. Pristupujeme takto ku všetkým deťom, či už ide o dieťa, ktoré má nejakú špeciálnu vzdelávaciu potrebu, alebo nie (Krejčová, Kargerová, Syslová, 2015).

Jedinečnosť dieťaťa je daná jeho vekom, pohlavím, potrebami, temperamentom, možnosťami a schopnosťami, aktuálnym stupňom rozvoja, štýlom učenia, záujmami, rodinným prostredím vrátane socio-kultúrneho zázemia, ale aj etnicitou či náboženstvom. Cieľom učiteľa je tieto špecifické rysy dieťaťa rozpoznať a v súlade s nimi mu ponúkať činnosti, ktoré sú preň vhodné a vďaka ktorým sa bude ďalej rozvíjať. Rovnako dôležité je sledovať prípadné regresie a – aj v reakcii na ne – ponúkať dieťaťu vhodné vzdelávacie činnosti. Bolo by nesprávne domnievať sa, že cieľom individualizácie je vyrovnať úroveň detí v triede. Učiteľka by sa mala naopak sústrediť na to, **aby každé dieťa dosiahlo svoje osobné maximum a rozvíjalo svoje silné i slabé stránky**.

Vďaka individualizácii a prispôsobeniu vzdelávacieho procesu špecifikám detí, môžu deti v MŠ **zažívať úspech a všeobecne kladné emócie**. Vytvárajú si **pozitívny vzťah k vzdelaniu** a taktiež **vedomie zodpovednosti**. Pokiaľ výber činností viac zodpovedá dispozíciám a záujmom detí, deti sú taktiež viac zaujaté a vnútorne motivované učiť sa a objavovať. Okrem dopadu na oblasť učenia je veľmi dôležité, **že deti sa učia rešpektovať ostatných aj s ich odlišnosťami** a vnímať **rozmanitosť triedy ako jej prirodzenú charakteristiku**.

Ako dosiahnuť individualizáciu v materskej škole?

Pri plánovaní činností v MŠ je potrebné vždy vychádzať z individuálnych potrieb a možností jednotlivých detí. Špeciálne vzdelávacie potreby učiteľka zistí v rámci pedagogickej diagnostiky – prostredníctvom pozorovania detí pri práci a hre, pri rozhovoroch s dieťaťom, s rodičmi, analýzou výtvarných diel detí atď. Ponuka vzdelávacích činností by mala byť natoľko široká, aby každé dieťa malo možnosť nájsť si aktivitu, ktorá nadväzuje na jeho vývojovú úroveň, oblasti záujmu a zodpovedá jeho vzdelávacím potrebám.

Rovnako dôležité je to, aby navrhnuté **činnosti pokrývali rôzne učebné štýly**, rozvíjali všetky oblasti rozvoja dieťaťa (komunikačnú, sociálnu, kognitívnu, emocionálnu, motorickú, zmyslovú) a aby deti:

- mohli vykonávať činnosti aj bez priameho vedenia učiteľkou;
- pri vykonávaní činností čo najviac spolupracovali;
- boli vnútorne motivované samy objavovať, hľadať vlastné riešenia a postupy.

Jednou z podmienok individualizácie je aj vytvorenie vhodného prostredia, kde sa deti cítia bezpečne, a ktoré je dostatočne podnetné. Učiteľka by mala deti pozitívne motivovať a viesť ich k samostatnému a kritickému mysleniu. Deťom aj ich nápadom je nutné preukazovať rešpekt.

tip

Je odporúčané pracovať so skupinami detí, ideálne s rovnakými alebo podobnými záujmami, pritom však nezabúdať na ich individuálne potreby. Dôležitá je taktiež možnosť voľby, kedy si dieťa vyberá aktivity alebo aj skupinu v súlade so svojimi záujmami.

Príkladom individualizácie v MŠ je také prostredie triedy, v ktorom deti nájdu ponuku rôznych pracovných kútikov (inšpirácia centrami aktivít v programe *Začať spolu*) (Gardošová, 2012). Vopred si pripravíme činnosti a pomôcky na prácu v každom kútiku a necháme deti, aby sa rozdelili spontánne podľa svojho záujmu, deti do činností nenútime. Napr., pri tematickom celku *Kúzelný les*, môžeme využiť inteligentné zariadenie a v aplikácii spustíme vzdelávacie činnosti na tému *Kúzelný les*. Pri tejto skupine detí bude pomáhať učiteľka alebo asistent, ak je v triede prítomný. Ďalej môžeme deťom pripraviť výtvarný kútik, kde budú môcť farbiť a otláčať listy zo stromov, maľovať zvieratá z príbehu *Kúzelný les* alebo vytvárať puzzle či pexeso k príbehu. V inom kútiku je možné deťom vytvoriť prekážkovú dráhu „cesta lesom“. Na ďalšom stanovišti môžu deti použiť živé prírodniny ako sú gaštany či žalude namiesto stavebníc a rozvíjať svoju jemnú motorku a kreativitu, predmatematické predstavy a pod. Usilujeme o to, aby sa deti inšpirovali ponukou, využili svoju fantáziu, hľadali rôzne postupy a riešenia úloh.

2.2 Diferenciácia

Cieľom diferenciácie je usporiadať vzdelávací proces prostredníctvom **rozlíšenia cieľov, foriem i obsahu vzdelávania a použitých vzdelávacích metód** tak, aby:

- bol čo najefektívnejší;
- vyhovoval každému dieťaťu;
- každé dieťa mohlo dosiahnuť ciele podľa svojich možností a predpokladov.

Diferenciácia môže prebiehať v niekoľkých rovinách. Hovoríme často o **diferenciácii vonkajšej a vnútornej**.

Vonkajšia diferenciácia

Prejavom vonkajšej diferenciácie je napríklad už vlastné **organizačné rozdelenie** detí do tried, v menšom meradle rozdelenie do skupín a dvojíc. Ďalším príkladom vonkajšej diferenciácie je situácia, kedy poskytneme deťom príležitosť plniť úlohu počas rôzne dlhého času.

Vnútorná diferenciácia

Medzi prostriedky vnútornej diferenciácie zaradujeme napríklad obsah, metódy a formy práce učiteľky, ktoré sa **prispôbujú rozdielnej úrovni detí** a ich potrebám.

Pri diferenciácii je dôležité zachovávať **flexibilitu**. Usporiadanie vzdelávacieho procesu v jeho vonkajších i vnútorných charakteristikách teda nie je dané raz a na vždy, ale je možné ho meniť v závislosti od konkrétnej situácie. Správne uplatňovaná diferenciácia podporuje aktivitu dieťaťa a prispieva k efektívnosti učenia (Vališová, Kasíková, Bureš, 2011).

3. | Integrovaný prístup

3.1 Východiská a charakteristika integrovaného prístupu

„... vzdelávanie zasahuje vždy celú osobnosť dieťaťa, teda po stránke fyzickej, psychickej i sociálnej, rozvíja jeho učenie i poznanie, ovplyvňuje jeho postoje i hodnoty. Pedagóg v materskej škole musí brať do úvahy všetky prirodzené súvislosti, vzájomné väzby i dynamiku, ustavičnú premenlivosť a vývoj. Nestačí preto, aby len vysvetľoval a odovzdával poznatky, ale musí vnímať celú osobnosť dieťaťa, získať ich na spoluprácu, presvedčiť ich a do viesť k citovému prežívaniu bezprostredných vzťahov k okoliu. Predškolské vzdelávanie už nie je založené na plnení úloh, ale na postupnom získavaní a rozvíjaní kompetencií, na zážitkovom učení, na širokej a pestrej ponuke činností sústreďených okolo dieťaťa blízkyh a prakticky využiteľných tém, na vzájomnej komunikácii a kooperácii. V každej situácii a u každého dieťaťa musí pedagóg znovu hľadať individuálne vhodné vzdelávacie postupy a zvažovať, akým spôsobom bude postupovať.“ (Smolíková, 2006)

V rámci integrovaného prístupu ponúka deťom materská škola **rôznorodé činnosti a príležitosti** tak, aby boli pre ne **motivujúce, ľahko uchopiteľné a prehľadné**. Viacej rozmanitých vzdelávacích činností **spája jedna téma**. Tento prístup **rešpektuje prirodzené potreby detí osvojovať si poznatky a zručnosti v reálnych súvislostiach a vidieť zmysel toho, čo sa deti učia**, vrátane uplatnenia v životnej praxi a ďalšom učení. Cieľom integrovaného prístupu je, aby dieťa komplexne rozvíjalo zručnosti, poznatky, poznávalo hodnoty a postoje.

3.2 Formy pedagogickej práce uplatňované pri integrovanom prístupe

Integrované bloky, v ktorých vzdelávanie prebieha, by mali byť širšie poňaté. Témy integrovaných blokov sa nekryjú s jednotlivými vzdelávacími oblasťami (či výchovnými zložkami), ale majú **prierezový charakter**.

Pri vytváraní integrovaných blokov by učiteľka mala dodržať rovnováhu činností zapájajúcich intelekt a praktické činnosti. Ponuka aktivít v rámci integrovaného bloku by mala byť pestrá.

Integrované bloky vždy spája daná téma, ktorej výber je úplne v kompetencii materskej školy. Témy si učitelia formulujú sami a zodpovedajú väčšinou situáciám, ktorými deti prechádzajú, a zahŕňajú skutočnosti, ktoré deti poznajú, prípadne sú v súlade so zameraním školy (napr. environmentálna téma atď.). Pri uplatňovaní integrovaného prístupu sa **pracuje s tematickými celkami, projektmi, programami**. Je nutné, aby tieto celky súviseli s konkrétnym prostredím, životom detí, aby boli uchopiteľné a boli súčasťou reálneho sveta detí.

Ponuka aktivít v aplikácii WELCOME IDEA rešpektuje zásady integrovaného prístupu vo vzdelávaní a poskytuje široké spektrum činností, takže tu učiteľka nájde množstvo aktivít, ktoré potom môže použiť na rozvoj všetkých detí v rámci určitého tematického celku. Primárne však aktivity v aplikácii nie sú rozdelené podľa tém, ale podľa oblastí rozvoja dieťaťa.

4. Plánovanie vzdelávacích činností s deťmi v heterogénnej triede

Pri plánovaní vzdelávacích činností je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že zloženie detí v triede MŠ býva veľmi rozmanité. Vzhľadom na počet detí v triede nie je reálne, aby učiteľka chystala pre každé dieťa vlastnú činnosť. Učiteľka však obvykle zistí, že aj napriek rozmanitosti je možné v triede nájsť skupiny detí s podobnými alebo rovnakými záujmami a potrebami. Na druhej strane sú tu deti vyžadujúce individuálnu podporu a individuálne stanovené vzdelávacie ciele a obsahy. Aj toto sa snaží aplikácia WELCOME IDEA zohľadniť a umožniť v praxi.

Obr. 3: Práca dieťaťa so ŠVVP s veľkou interaktívnou tabuľou

Základom **plánovania** je dobre poznať deti v triede a vychádzať z ich potrieb, záujmov a individuálnych možností. Schopnosti detí sa vyvíjajú a potreby a záujmy sa môžu meniť – je teda potrebné **sledovať deti kontinuálne** a vždy **vychádzať z aktuálnej situácie**. Môže sa stať, že si učiteľka starostlivo naplánuje a pripraví súbor činností, ale pokiaľ deti nezaujme, všetky prípravy sú zbytočné. Aby mohlo byť zapojené každé dieťa v triede, vzdelávacia ponuka by mala byť čo najrozmanitejšia a každé **dieťa by malo mať možnosť voľby**. Tým dostane dieťa možnosť pracovať podľa svojich schopností, záujmov, svojho tempa, schopnosti rozhodovať sa, spolupracovať v skupine a môže zažiť úspech, ktorý je pre učenie veľmi dôležitý. Ideálna situácia je, keď sa deti do aktivít zapájajú spontánne a plynule a aktivity nadväzujú na voľnú hru detí.

V ideálnom prípade pri plánovaní nechceme nazerať na deti cez ich špeciálne vzdelávacie potreby, pretože tým sa veľmi zameriavame na deficity detí, a nie na ich dispozície, schopnosti a zručnosti. Chceme sa pýtať, či je navrhnutá vzdelávacia ponuka vhodná pre naše deti – či im umožňuje využívať rôzne možnosti predstáv, vyjadrenia a zapojenia (OECD, 2018). Aj z tohto dôvodu je aplikácia WELCOME IDEA navrhnutá tak, že rozdeľuje aktivity podľa jednotlivých oblastí rozvoja dieťaťa, a nie podľa typov ŠVVP.

4.1 Zohľadnenie náročnosti činností pri ich plánovaní

Učiteľka by mala pri plánovaní diferencovať vzdelávacie činnosti z hľadiska ich náročnosti. Činnosti by mali byť vhodne adresované deťom tak, aby náročnosť zodpovedala ich veku či osobným schopnostiam a možnostiam. Predovšetkým u detí so ŠVVP by učiteľka mala dôkladne zvážiť, či dieťa danú aktivitu zvládne a či je preň primeraná. Neúspech pri nezvládnutí aktivity by mohol byť obzvlášť pre takéto dieťa demotivujúci a mohol by ovplyvniť ďalší vzťah dieťaťa k vzdelaniu.

V rámci **plánovania** môže učiteľka **pracovať s rôznou náročnosťou zadávanej práce**, a to ako **na úrovni jednotlivých skupín** (každá skupinka bude vypracovávať úlohu s iným stupňom náročnosti), tak **na úrovni jednotlivca** (dieťa vypracováva také úlohy, na ktoré samo stačí). Učiteľka môže na druhej strane cielene namiešať skupiny tak, aby v skupinách boli deti s rôznymi úrovňami schopností a zručností. Vzdelávaciu činnosť môže zameriavať na to, že sa mladšie či menej zdatné dieťa posúva

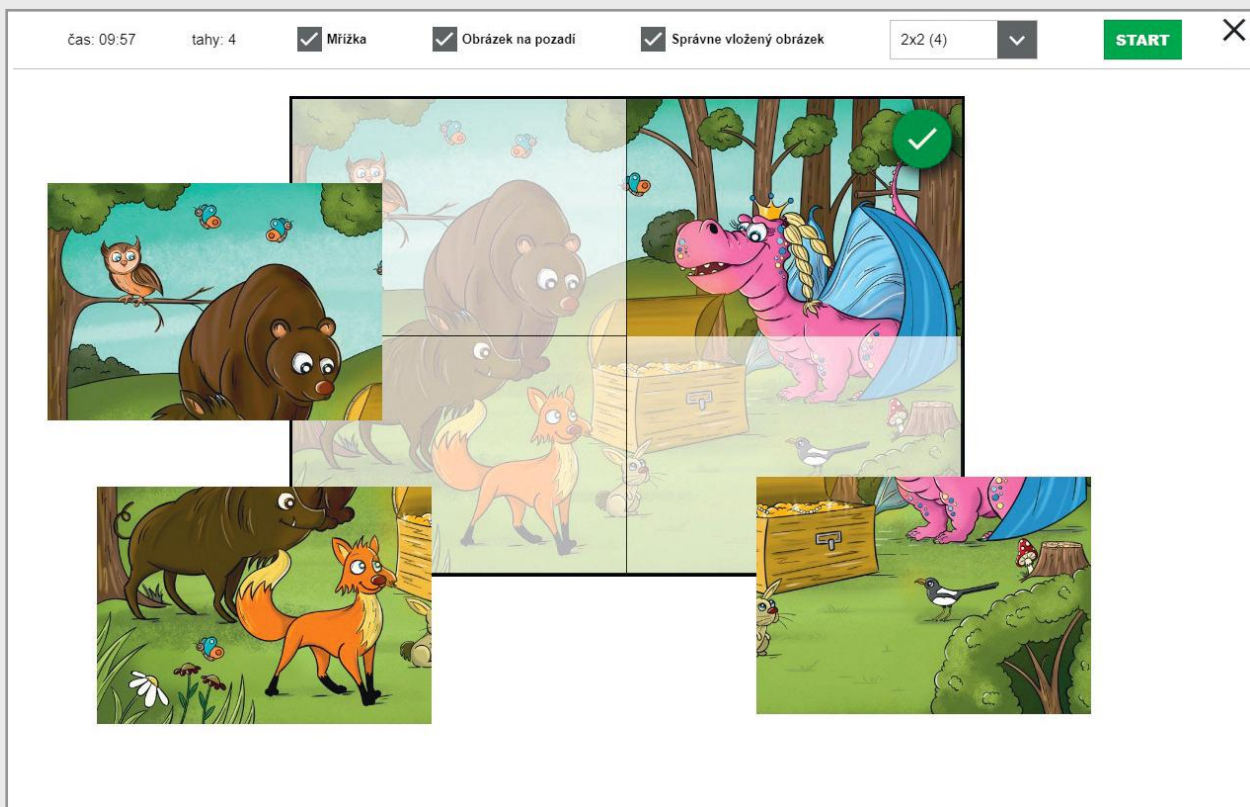
vd'aka príkladom ostatných. Toto však vyžaduje **dôkladné zváženie, ako poskladať skupiny a zohľadnenie špecifik jednotlivých detí.**

Cieľom je, aby deti rozvíjali svoje dispozície na učenie a schopnosť:

- aktívne sa zapojiť do riešenia úloh
- prekonávať prekážky a vytrvať pri ťažkostiach
- komunikovať s ostatnými
- spolupracovať
- učiť sa od ostatných
- prijímať zodpovednosť
- reflektovať svoje spôsoby riešenia úlohy (Uhlířová, Loudová Stralczyńska, 2015)

Aplikácia WELCOME IDEA túto diferenciaciu umožňuje. **Príkladom diferenciacie a individualizácie v náročnosti úlohy** môže byť aktivita typu *puzzle*. Učiteľka môže využiť vysokú variabilitu aktivity, pričom náročnosť je určená niekoľkými parametrami:

1. **použitie podkladového obrázka** – umožňuje dieťaťu porovnať daný dielik a určiť jeho miesto podľa obrázka na pozadí;
2. **použitie rámčeka** – dieťa môže ľahšie určiť polohu dielikov puzzle;
3. **označenie správnosti pozície** dielika po jeho umiestnení;
4. **voľba počtu** dielikov puzzle (2 x 2; 3 x 3; 4 x 4; 5 x 5; 6 x 6).

Obr. 4: Ukážka aktivity puzzle s využitím všetkých možností podpory (obrázok na pozadí, rámček, označenie správnosti pozície)

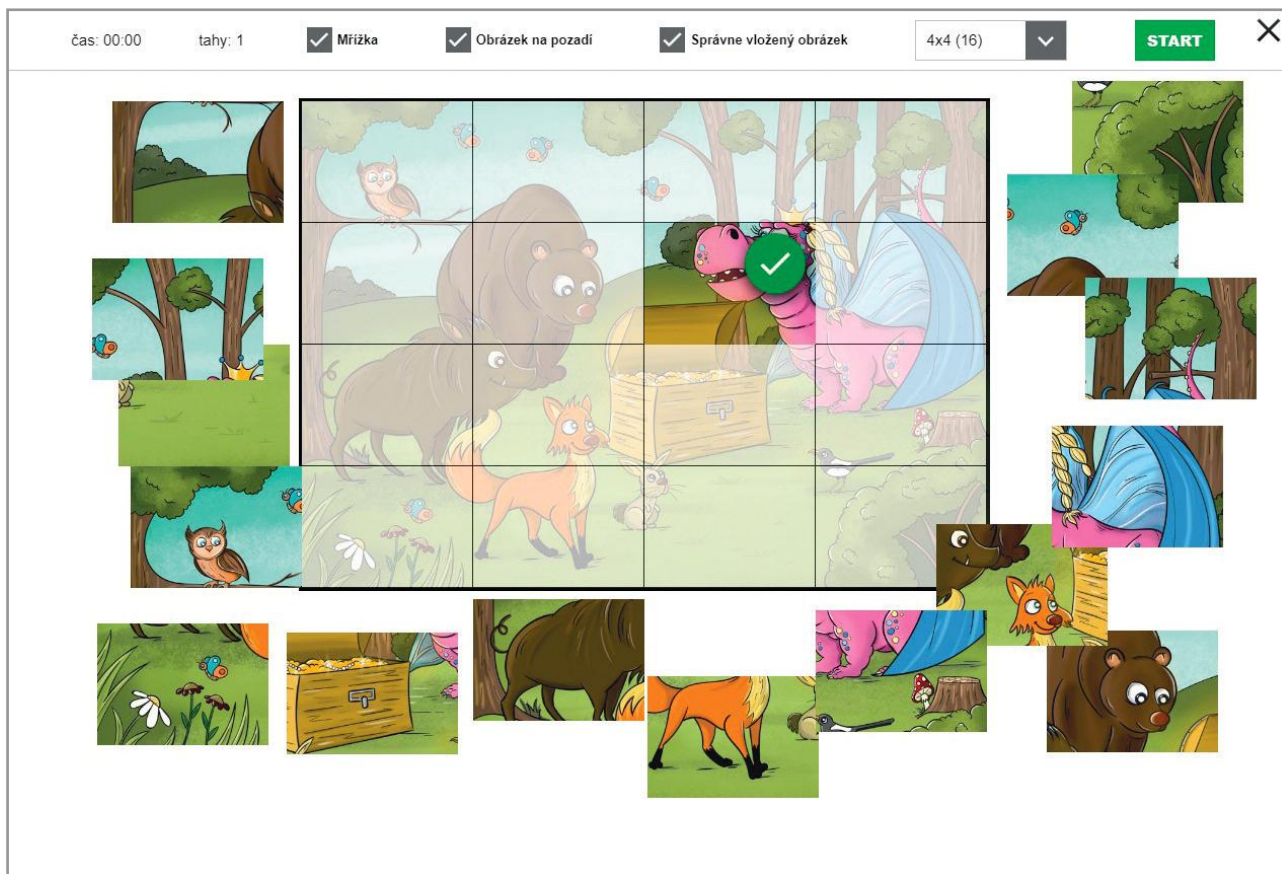
Učiteľka môže rozdeliť deti celej triedy do troch skupín, dieťa so ŠVVP môže navyše pracovať v malej skupine alebo samo s asistentom. Každá skupina má inak náročné puzzle. Niektoré skupiny pracujú s aplikáciou na tablete či interaktívnej tabuli, iné skupiny môžu dostať vytlačené a rozstrihané puzzle (opäť v rôznej variabilite počtu dielikov). Deťom v skupine môže na začiatku určiť náročnosť učiteľka, ale ďalej sa už deti môžu o náročnosti rozhodnúť sami (napr. hlasovaním), čím podporíme rozvoj ich komunikačných a sociálnych zručností.

Obr. 5: Diferenciácia náročnosti úlohy a variabilita práce s aktivitou puzzle v menších skupinách detí

Ďalším príkladom diferenciácie náročnosti je, ak učiteľky u dieťaťa so ŠVVP či mladších detí cielene využijú podkladový obrázok (1), rámček (2) i signalizáciu správneho umiestnenia a ďalej dajú deťom väčší počet dielikov puzzle (napr. 4 x 4). Deťom starším či bez ŠVVP potom tieto pomocné nástroje (1, 2, 3) neponúknu a dajú im, naopak, menší počet dielikov (napr. 3 x 3), pričom táto skupina detí predtým napríklad ani výsledný obrázok nevidela.

Neskôr, pri spoločnej reflexii činnosti, môže táto variabilita emocionálne podporiť deti so ŠVVP, pretože zvládli vyšší počet dielikov ako ostatné deti. Je to príležitosť pre nás, poukázať na ich výsledok práce, dopriať im pocit úspechu, uznanie od ostatných detí. V nadväznosti na to môžeme spolu s deťmi (staršími) diskutovať o tom, čo ovplyvňuje náročnosť úlohy v aktivite *Puzzle*. Môžeme s nimi hovoriť o tom, aké stratégie riešenia úlohy mali, čo im pomáhalo pri skladaní, čo bolo pre ne náročné a pod.

Obr. 6: Príklad riešenia puzzle so 16 dielikmi s využitím rámčeka a označením správnosti pozície

4.2 Druhy učenia pri plánovaní vzdelávacích činností

Pri plánovaní vzdelávacích činností by sa mala učiteľka zamerať na **uplatnenie rozmanitých druhov učenia**. Hlavným prostriedkom pri vzdelávaní detí predškolského veku by mala byť **hra**, pretože tá je pre ne najprirodzenejšou činnosťou. Rámcový vzdelávací program PV (2018) priamo uvádza ako vhodné metódy na podporu individuality každého dieťaťa metódy **zážitkového a kooperatívneho učenia hrou a činnosťami detí**, **sociálne a situačné učenie**. Sú založené na priamych zážitkoch dieťaťa, podporujú prirodzenú zvedavosť, podnecujú radosť z učenia a záujem získavať nové poznatky. Na hru vytvára učiteľka podmienky, ktoré významne ovplyvňujú jej kvalitu, a tým aj potenciál na rozvoj detí v rámci hernej situácie.

Uplatnenie rôznych druhov učenia a metód je pre nás veľmi dôležité – z tohto dôvodu ponúkame **príklady použitia aplikácie v podobe príprav tematických celkov** v tejto príručke (pozri kapitoly 6 – 8). Dôvodom je nebezpečenstvo jednostranného použitia aplikácie pre inteligentné zariadenia v MŠ. Toho by sme sa chceli vyvarovať a ukážkovými tematickými celkami a návrhmi na rozšírenie práce s danou aktivitou umožniť pedagógom čo najviac vyťažiť dané témy a integrovať v rámci jednej aktivity čo najviac typov činností, druhov učení, metód a foriem práce.

4.3 Organizačné formy vzdelávania v MŠ

Podľa usporiadania detí vo vzdelávacej situácii rozlišujeme **tri základné organizačné formy**. Rôzne formy práce potom vedú k rôznej miere podpory individualizácie.

Hromadná (frontálna) výučba

Pri hromadnej/frontálnej výučbe **učiteľka pracuje so všetkými deťmi naraz, spoločne a na rovnakom obsahu**. Deti pracujú spoločným tempom, obvykle činnosť vykonávajú rovnakým spôsobom a učiteľka má dominantnú rolu. V minulosti táto forma prevládala, sama o sebe však nemôže naplniť požiadavky individualizácie, preto je potrebné ju využívať v rozumnej miere (napr. ranný kruh, pohybové aktivity, hudobno-pohybové činnosti, učenie novej básničky).

Pri plánovaní činností frontálneho charakteru sa učiteľka usiluje o individualizáciu tým, že:

- zvažuje úroveň rozvoja detí v skupine, ich záujmy a vzdelávacie potreby;
- v nadväznosti na to volí vzdelávacie ciele a činnosti.

Pokiaľ v rámci hromadnej činnosti deti samostatne odpovedajú či plnia časti úlohy, učiteľka sa snaží klásť im otázky, upravovať podmienky, poskytovať pomoc vo vzťahu k jej aktuálnym individuálnym potrebám. Skúsení pedagógovia takto postupujú spravidla už úplne automaticky a tento prístup je pre nich samozrejmosťou.

Ak budeme chcieť pracovať s aplikáciou touto formou, je vhodné mať menší počet detí v skupine alebo inteligentné zariadenie väčšej veľkosti (ideálne interaktívnu tabuľu alebo interaktívny panel), aby všetky deti dobre videli. Táto forma je ale využiteľná len pre niektoré aktivity z aplikácie WELCOME IDEA.

Skupinová forma práce

Pri skupinovej práci **deti pracujú v skupinách rozdelených podľa určitého kritéria**, napr. podľa druhu aktivity, podľa veku, úrovne rozvoja detí v kľúčovej oblasti, na ktorú je činnosť zameraná. Skupina môže taktiež vzniknúť spontánne. Pri skupinovej práci môžeme využiť situáciu, keď je v skupine niekto, kto činnosť už robil (môže vysvetliť pravidlo, prevziať rolu pedagóga) alebo je starší a môže ostatným pomôcť. Ak máme v triede dieťa so ŠVVP, ktoré na základe svojho znevýhodnenia pri spoločných činnostiach často nedosahuje úroveň ostatných detí, snažíme sa nájsť spôsob, ako toto dieťa „posilniť“. Môžeme ho v rámci individuálnej práce oboznámiť s aktivitou v aplikácii WELCOME IDEA. Dieťa danú činnosť už potom pozná, spolu s ostatnými deťmi v skupine môže zvládnuť vyššiu úroveň riešenia vďaka predošlej skúsenosti (napr. pri aktivite typu puzzle alebo labyrint), môže napríklad deťom aktivitu predstaviť.

Deti sa pri tejto forme učia spolupracovať, rozvíjajú schopnosť načúvať druhým, vyjadriť svoje nápady, presvedčiť ostatných členov skupiny alebo vzdať sa vlastného riešenia a pristúpiť na variant iného dieťaťa.

Učiteľka niekedy nesprávne zamieňa hromadnú prácu za skupinovú, kedy si deti volá postupne po skupinách, napr. pri výtvarných činnostiach či pri vyplňovaní pracovných listov. Nejde však o skupinovú prácu v pravom zmysle slova.

Skupinová práca je založená na kooperatívnom učení, to znamená, že deti pri činnostiach spolupracujú. Využitie aplikácie pri skupinovej práci je opísané nižšie.

Pokiaľ v rámci jedného tematického bloku pracujeme s pevnými skupinami detí, odporúčame, aby sa učiteľky pri činnostiach skupín radšej nestriedali. Učiteľky budú mať väčší prehľad o úrovni zvládnutia aktivít u jednotlivých detí, čo im pomôže lepšie spracovávať dokumentáciu a diagnostiku detí aj voliť nadväzujúce činnosti, vzhľadom na zvyšovanie náročnosti úloh. Ak sa rozhodneme pre striedanie pedagógov, zvažujeme prínosy a nevýhody vo vzťahu k vzdelávacím cieľom, ktoré sme si pre deti stanovili.

Aplikácia WELCOME IDEA je dobre využiteľná pri skupinovej práci. S aplikáciou môže pracovať napríklad jedna vybraná skupina v pracovnom kútiku s pomocou pedagóga (asistenta) a ostatné deti môžu vykonávať inú činnosť alebo sa venovať voľnej hre. Ak máme v triede viacej inteligentných zariadení, môžu skupiny pracovať s aplikáciou paralelne.

tip

Obr. 7: Práca detí s interaktívnymi panelmi v malých skupinách

Obr. 8: Rozdelenie triedy na dve skupiny riešiace rôzne úlohy

Individuálna forma práce

Individuálna forma práce znamená, že **učiteľka alebo asistent pedagóga pracuje s jedným dieťaťom**. V materskej škole sa táto forma často využíva pri práci s deťmi so ŠVVP, pri poskytovaní podporných opatrení dieťaťu, pri adaptácii dieťaťa na MŠ, pri práci s nadaným dieťaťom a pod. Na samostatnú prácu s dieťaťom sa ponúka ideálna príležitosť ráno či popoludní pri voľnej hre, keď je v triede menší počet detí. V opodstatnených prípadoch volíme individuálnu formu práce s dieťaťom paralelne k spoločnej činnosti ostatných detí (spravidla v takejto situácii pracuje s dieťaťom druhá učiteľka alebo asistent). Dobré však zvažujeme, kedy je vhodnejšie pracovať s týmto dieťaťom oddelene, a kedy naopak nie, aby sme ho zbytočne nevyčleňovali z kolektívu a umožnili mu prežívať spoločné skúsenosti v spoločenstve triedy.

Obr. 9: Individuálna práca učiteľky s dieťaťom so ŠVVP

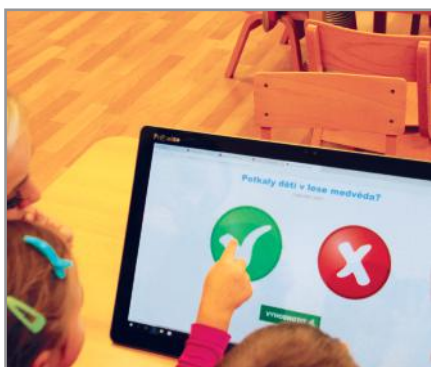

V týchto situáciách môžeme na individuálnu podporu využiť aplikáciu WELCOME IDEA a pracovať individuálne s dieťaťom so ŠVVP. Ak už dieťa potrebuje pracovať individuálne alebo plniť úlohy navyše, aby bol posilnený jeho vývoj, môže preň aplikácia predstavovať atraktívne médium, ktoré ho bude motivovať pri plnení činností.

Obr. 10: Individualizovaná podpora pre dieťa so ŠVVP

4.4 Činnosti v MŠ z hľadiska miery ich riadenia

Činnosti v MŠ základne delíme na **riadené a samostatné**. Obidva typy riadenia činností sú dôležité. Nebezpečenstvom v slovenskom, českom i bulharskom predškolskom vzdelávaní je prílišné zaraďovanie riadených činností. Pokiaľ je naším zámerom rozvíjať u dieťaťa jeho aktivitu, autonómiu, kreativitu, zodpovednosť a schopnosť kooperácie, mala by byť učiteľka počas vzdelávacieho procesu čo najviac **v role sprievodcu, pozorovateľa či pomocníka, ktorý nepriamo ovplyvňuje proces učenia**. Pedagógovia zabezpečujú podmienky na rôzne činnosti (prostredie, materiály, pomôcky). Deti by však mali byť v činnostiach čo najviac samostatné. Ak je ponuka aktivít pestrá a ak zodpovedá svojím zameraním celej palete schopností, potom je zabezpečená jedna zo základných podmienok individualizácie.

Obr. 11: Vyhodnotenie úlohy – interakcia dieťaťa s aplikáciou

Riadené činnosti

Riadené činnosti vedie priamo učiteľka, ktorá ich organizuje a koordinuje, motivuje deti, je dominantná. Nejde len o činnosti frontálne (hromadné), ale aj skupinové či individuálne. Aj tu sa však učiteľka snaží o to, aby mala čo najviac **rolu sprievodcu – hneď, ako je to možné, necháva deti preberať vedúcu rolu, ustupuje do roly facilitátora**, je pripravená pomôcť riadiť deťom hru alebo činnosť (časté v pohybových hrách).

Obr. 12: Riešenie úlohy rôznej náročnosti s jedným tematickým zameraním v rámci jednej skupiny detí

Nepriamo riadené činnosti

Pri nepriamo riadených činnostiach učiteľka vopred pripraví deťom ponuku a deti potom činnosti vykonávajú samostatne. Učiteľka je v pozadí ako pozorovateľ, pripravená pomôcť, ak to bude potrebné.

Samostatné činnosti

Spontánnou činnosťou je detská hra. Učiteľka má opäť rolu pozorovateľa. Dieťa hru realizuje spontánne, z vlastnej potreby, na základe vnútorných motívov a záujmov. Pozorovanie hry nám prezradí veľa o dieťati. V praxi sa často stáva, že pedagógovia do hry či aktivity dieťaťa zasahujú príliš skoro (nepočkajú s pomocou na žiadosť dieťaťa) alebo nenechajú deti z časových dôvodov pokračovať v kvalitnej hre až do jej naplnenia (napr. z obavy, že nestihnú zrealizovať riadené činnosti). Časová dotácia pre voľnú hru je však v našich materských školách – najmä u najstarších detí – stále ešte dosť malá.

Aplikáciu WELCOME IDEA môžeme využiť nielen pri činnostiach riadených, ale taktiež pri činnostiach samostatných, čo je viac než potrebné. Deti si môžu aktivitu vybrať sami počas rannej voľnej hry, kedy je ponuka otvorená pre všetky deti. Môžu pracovať individuálne či v menších skupinách. Reflexiu ich skúseností je potom možné zaradiť do ranného kruhu a následne nadviazať na tému riadenými činnosťami.

Ideálne je, ak má učiteľka v triede k dispozícii ďalšiu pracovnú silu – napr. asistenta pedagóga či školského asistenta. V mnohých MŠ často funguje dostatočné prekrytie smien dvoch učiteľiek v triede počas riadenej dopoludňajšej činnosti. Práve **prítomnosť aspoň dvoch pedagogických pracovníkov v rovnakom čase umožňuje súbežnú realizáciu rôzne náročných činností pre skupiny a popri tom činnosti pre deti so ŠVVP**. Tieto podmienky sú ideálne pre možnosť využitia aplikácie WELCOME IDEA.

4.5 Prostredie triedy

Individualizáciu významne podporuje **podnetné prostredie triedy**. Pre úspešnú realizáciu individualizovaného prístupu a diferenciaciu je vhodné **usporiadanie triedy** a herne tak, aby v nich bol nielen väčší **priestor na spoločné činnosti, ale taktiež oddelené kútiky**, ktoré umožňujú hru aj tvorivú prácu jednotlivcom a malým skupinkám detí. V nich môžu spolu prirodzene komunikovať, riešiť problémy, rozhodovať sa, precvičovať si vyjadrovacie schopnosti. Oddelenejší priestor umožňuje napr. asistentovi pracovať individuálne s dieťaťom so ŠVVP, ktoré potrebuje byť pri určitej činnosti na pokojnom mieste mimo ostatných detí, ktoré sú paralelne zapojené v iných aktivitách.

Obr. 13: Skupina detí spoločne rieši aktivitu typu kvíz

Príklady kútikov: kútik na pracovné a výtvarné činnosti; motorické a konštruktívne činnosti; dramatické činnosti a námetové hry; na činnosti na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej pregramotnosti a pod. Jedným z kútikov potom môže byť **interaktívny kútik s inteligentným zariadením**, kde môžu deti využívať aktivity v aplikácii s čiastočnou pomocou učiteľky.

5. | Roly pedagógov a ich vzájomná spolupráca

Učiteľky aj asistent pedagóga naplňajú množstvo rol. Ich úlohou je pozorovať deti, dokumentovať ich záujmy, témy, činnosti i rozvoj, aby vzdelávacia ponuka skutočne vychádzala z potrieb detí. Ďalej preberajú rolu organizátora, koordinátora a ich cieľom je motivovať deti k čo najsamostatnejšiemu a aktívnemu riešeniu úloh a životných situácií. **Stávajú sa tak facilitátorom, ktorý napomáha deťom, moderuje, ale nemá direktívnu funkciu.** Len čo je to možné, odovzdáva vedúcu alebo koordinačnú rolu deťom.

Ak pracujú **učiteľky aj asistent pri hromadnej činnosti v tíme**, ideálne zadáva inštrukcie vždy len jedna osoba. Pedagógovia spolupracujú, vzájomne sa dopĺňajú. Podstatné je, aby sa deti orientovali v rozložení rolí medzi pedagógmi. Príkladom rozdelenia funkcií je situácia, kedy jedna učiteľka zadáva inštrukcie, druhá napríklad predvádza a asistent pracuje s dieťaťom či deťmi so ŠVVP.

Dôležité je oznámiť stručne a jasne pravidlá hry. Ak sú pravidlá zložitejšie, „fázujeme“ ich vysvetlenie (preložíme ukážkou pravidla v hre a pridáme ďalšie pravidlo), aby všetky deti mali príležitosť zahrať si hru, rozumieť jej priebehu a aktívne sa zapojiť.

Pedagóg reflektuje všetky svoje výroky smerom k deťom (pozor na nevhodné komentáre o deťoch, nevhodné hodnotenie) a **vedome pracuje aj s neverbálnou zložkou svojej komunikácie s deťmi** (mimikou a gestikuláciou nezámerne nenapovedať či nevyjadrovať hodnotenie). Pedagóg komentuje konanie detí opisom, vedie deti k sebahodnoteniu. Snaží sa vyhnúť používaniu zdrobnenín, nespisovných slov. Cielene pracuje s hlasom, čo má veľký význam pre vzbudenie záujmu detí o činnosti, udržanie ich pozornosti.

6. | Práca pedagógov a detí s aplikáciou WELCOME IDEA

Pedagóg sa ako sprievodca sústreďí na to, aby deti pri práci s aplikáciou WELCOME IDEA nevedomky nenavádzal na správne odpovede, nezámerne nenapovedal a nevykonával prílišnú pomoc. Deti sa k aktivite, ktorú v danej chvíli nezvládnu, môžu vrátiť neskôr (či už ten istý deň, alebo napríklad za pár dní, kedy si aktivitu skúsia znovu). **Zásadné je uvedomiť si, čo je cieľom aktivity** – či chceme, aby dieťa aktivitu v aplikácii **zvládlo samo** – aj za cenu, že ju napríklad nedokončí a že sa k nej bude vracat neskôr, alebo či je cieľom **pomôcť dieťaťu aktivitu splniť**. Toto sa týka hlavne práce s dieťaťom so ŠVVP.

Pri práci s aplikáciou WELCOME IDEA pedagóg nenechá deti len naklikat' odpoveď, ale **iniciuje výroky detí o spôsoboch riešení, formuláciu zdôvodnení ich voľby odpovede**. Cieľom je, aby deti čo najviac komentovali svoje kroky samostatne, pedagóg sa snaží len podnietiť samostatný prejav detí, v závere pomenuje riešenie problému spôsobom zhrnutia. **Cielene zapája všetky deti** (každé dieťa príde na rad) a **vytvára bezpečné prostredie**, kde deti budú **mať záujem zapojiť sa, nebudú sa báť urobiť chybu** (pred pedagógom ani pred ostatnými deťmi).

Pri riešení interaktívnych aktivít v aplikácii sa pedagóg snaží ustúpiť do pozadia. **Cieľom je, aby dieťa komunikovalo riešenie úlohy s aplikáciou. Pedagóg nepodáva dieťaťu spätnú väzbu, či navrhnutá odpoveď alebo riešenie sú správne.** Podnecuje deti k uvažovaniu o riešení, hľadaní zdôvodnenia. Vyhodnotenie správnosti vykonáva aplikácia. Pedagóg následne pomáha deťom hľadať zdôvodnenie výsledku. Nepoučuje deti, kladie otvorené otázky stimulujúce uvažovanie detí o úlohe.

Pri interaktívnych aktivitách s viacerými otázkami (napríklad kvízy) je vhodné nechať deti, aby sa v zadávaní odpovedí postupne vystriedali všetci. Pri odpovedaní na kvízové otázky učiteľ môže:

- prečítať otázku a vyzvať deti, aby sa poradili, dohodli sa na návrhu riešenia, zadali ich do aplikácie;
- nechať odpovedať jednotlivca tak, aby sa postupne zapojili a odpovedali všetky deti.

Skupiny sa môžu v priebehu tematického bloku navzájom premiešať, deti si vyskúšajú aj spoluprácu s inými deťmi – môže sa stať, že dieťa zaujme činnosť druhej skupinky a premiestni sa tam. Je však na učiteľkách, či toto považujú za vhodné a či usúdia, že deti túto voľnosť usporiadania skupín zvládnu. Ak si učiteľky neprajú zmeny v skupinkách, odporúčame deti rozdeliť do pevných skupín (napríklad červená/modrá/zelená skupina) a napríklad ich aj označiť farebnými bodkami zo samolepiek a podobne.

Pri práci s dieťaťom so ŠVVP a aplikáciou odporúčame na začiatku vyčleniť jedného pedagóga ako individuálnu podporu. Dieťa by malo pracovať v triede, kde činnosť prebieha tak, aby malo dostatok pokoja na prácu a možnosť sústreďiť sa. Keď sa dieťa oboznámi s aplikáciou a so spôsobom práce na aktivitách a je si istejšie, odporúčame začleňovať dieťa so ŠVVP v súlade s jeho možnosťami do niektorej z pracovných skupín.

6.1 Reflexia a sebahodnotenie dieťaťa

Dôležitou súčasťou všetkých činností v heterogénnej triede, a teda aj súčasťou realizácie tematických blokov s využitím aplikácie WELCOME IDEA, je **reflexia činností zahrňajúcich aj sebahodnotenie dieťaťa**. Je potrebné, aby sa deti učili hodnoteniu a sebahodnoteniu už v materskej škole, pretože táto zručnosť je **veľmi významná na polozenie základov celoživotného učenia jedinca**.

Po každom tematickom celku teda odporúčame **vykonať reflexívny kruh**, v ktorom **deti hodnotia**, ako sa im darilo plniť aktivity, čo sa im podarilo, s čím boli menej spokojné a prečo sa im podarilo či nepodarilo niektoré úlohy zvládnuť. Ich spätná väzba môže mať rôznu formu. Deti môžu napríklad dostať záznamový list, na ktorom budú pomocou piktogramov znázornené aktivity, ktoré absolvovali v rámci tematických celkov. K jednotlivým činnostiam potom **spracujú** individuálne, vo dvojiciach či trojiciach **spätnú väzbu a zhodnotia svoju úspešnosť graficky**, napríklad pomocou nakreslenia obrázka, použitia jednotlivých farieb symbolizujúcich pocity či pomocou iných výtvarných prostriedkov.

Na evaluáciu činností môžeme použiť aj pohybové znázornenie v priestore triedy (napr. deti si majú v triede nájsť piktogram, ktorý najlepšie znázorňuje hodnotenie, ako sa im činnosť či činnosti darili, a následne o nich spoločne hovoríme). Ďalej je možné využiť aj metódy dramatickej výchovy (napr. živý obraz) a pod.

V každom prípade je však dôležité, aby **súčasťou reflexie vzdelávacích činností a podania spätnej väzby** (a to aj v prípade, kedy deti využijú na spracovanie spätnej väzby výtvarné techniky) **bola verbalizácia**. Deti teda komentujú, čo sa im podarilo, čo sa im nepodarilo, ako sa im darilo spolupracovať s ostatnými atď.

7. | Technické odporúčania na prácu s aplikáciou WELCOME IDEA

Práca s aktivitami v aplikácii

Aplikácia WELCOME IDEA je naprogramovaná **na interakciu jedného dieťaťa s inteligentným zariadením**. V prípade jej využitia pri skupinovej práci je potrebné, aby sa deti pri ovládaní striedali a ťahy prstom (či perom) na obrazovke vykonávalo vždy len jedno dieťa.

Pri bežnej práci s aplikáciou je dôležité, aby **dieťa pri ťahaní prsta po monitore pracovalo vždy len jedným prstom**. Dotyk súčasne dvoma prstami slúži na **zväčšovanie alebo zmenšovanie obrázkov**. Túto funkciu využijeme zvlášť vtedy, ak potrebujeme deťom zväčšiť obrázky, pozrieť sa na detaily, napr. pri práci s deťmi so zrakovým znevýhodnením.

Práca s pedagogickou diagnostikou

Spracovanie diagnostiky je rozdelené na zhodnotenie vývoja dieťaťa podľa jednotlivých oblastí jeho rozvoja. Učiteľka má k dispozícii ako uzavreté otázky, ktoré zodpovedá pomocou škály, tak aj priestor na vloženie slovného komentára. Informácie o dieťati sú uložené v aplikácii len počas doby spracovania diagnostiky. Po jej dokončení si ju učiteľka stiahne alebo vytlačí a týmto krokom sa všetky informácie o dieťati i spracovaná diagnostika z aplikácie vymaže.¹

Všeobecné technické odporúčania

Na prácu s aplikáciou je vhodné zabezpečiť stabilné internetové pripojenie. Ďalej je treba počítať s tým, že aplikácia môže v prípade chyby prehliadača „spadnúť“ (príp. ak prestane fungovať inteligentné zariadenie).

¹ Toto nastavenie je zvolené z dôvodu ochrany údajov detí (GDPR)

8. | Odporúčania z praxe na realizáciu tematických blokov s aplikáciou WELCOME IDEA

V rámci plánovania v integrovaných blokoch by mali **všetky aktivity smerovať k jednej téme**. Podstata integrovaného učenia spočíva vo vyhľadávaní témy, ktorá je pre deti aktuálna a prostredníctvom ktorej deti smerujú ku komplexnému rozvoju svojich kompetencií. Pri plánovaní a rozvíjaní činností detí učiteľka sleduje smerovanie ku vzdelávacím cieľom formulovaným v RVP PV (MŠMT, 2018).

V praxi MŠ obvykle ide o týždenné tematické bloky rozdelené do menších dopoludňajších blokov. **Aktivity by sa však nemali vzťahovať len k riadeným dopoludňajším činnostiam v triede, ale možno ich využiť taktiež pri pobyte vonku, pri čítaní pred spaním, počas rannej a popoludňajšej spontánnej hry detí.** Dôležité je, aby sa mohli všetky deti zapojiť, ak budú chcieť.

tip

Ak zaradíte do plánovania integrovaného bloku prácu s aplikáciou WELCOME IDEA, dajte pozor, aby vo vami plánovaných aktivitách neprevažovali riadené frontálne činnosti. Prezentujte teda prácu s aplikáciou ako možnú ponuku pre všetky deti – nie povinnosť – a využívajte ju v momentoch, kedy je možné s deťmi pracovať individuálne a v malých skupinách na jednej úlohe v aplikácii. Skúsenosť z práce s aplikáciou potom môžete reflektovať v rannom kruhu a s témou a zameraním činnosti ďalej pracovať v riadenej činnosti.

Tematické bloky, ktoré prinášame ďalej v texte, je možné použiť **ako súbor aktivít na dopoludňajšie riadené činnosti**. Potom budeme s deťmi spracovávať len hlavné úlohy v činnostiach. Odporúčame zvážiť časovú náročnosť pre našu skupinu detí a prípadne rozčleniť aktivity do vhodných blokov z hľadiska dĺžky. Dĺžka častí má rešpektovať vzdelávacie potreby detí, ich kapacitu sústrediť sa a participovať na riadených činnostiach.

Navrhnutý blok môžeme veľmi dobre uplatniť **ako základ činností na celotýždennú prácu s deťmi**. Činnosti na seba obsahovo nadväzujú. Aplikácia WELCOME IDEA pri každej z nich uvádza základnú líniu na jej plnenie. Navrhuje taktiež ďalšie možnosti na rozšírenie práce s činnosťou a touto témou (napr. v podobe otázok na komunikačný kruh s deťmi, zvýšenie náročnosti aktivity alebo jej pokračovanie v pohybovej hre či výtvarnej činnosti).

Súčasťou práce s aplikáciou WELCOME IDEA je **vedomá práca s organizáciou heterogénnej detskej skupiny**, v ktorej je zastúpené dieťa so ŠVVP alebo viac detí so ŠVVP. Organizácia skupiny (napr. rozdelenie do menších pracovných skupín) je úplne v kompetencii učiteľiek a môže sa meniť v priebehu jednotlivých aktivít integrovaného bloku. Pokiaľ je to vhodné, môže učiteľka deťom poskytnúť pravidlo, podľa ktorého sa majú rozdeliť. Taktiež môže rozhodnutie, aby sa rozdelili podľa svojich preferencií, prenechať na nich. Vždy neplatí, že deti so ŠVVP sú zaradené do menej pokročilej skupiny. Pokiaľ budeme napríklad vykonávať činnosti zamerané na kognitívnu oblasť – konkrétne prácu s písmenami, rozvoj čitateľskej pregramotnosti – je pravdepodobné, že napríklad dieťa s Aspergerovým syndrómom bude v pokročilejšej skupine.

Na konci tematického bloku je možné nechať aktivity „doznieť“ a ponúknuť deťom napríklad možnosť dramatizovať alebo výtvarne spracovať, čo ich na rozprávke, príbehu alebo pri aktivitách najviac zaujalo.

Najmä pri skupinách tvorených staršími deťmi (5 – 7 rokov) je vhodné urobiť na konci tematického bloku spoločnú reflexiu. Deti si sadnú do kruhu a zhodnotia svoju prácu v priebehu tematického bloku:

- Čo im šlo/nešlo?
- Čo pre nich bolo jednoduché – čo naopak bolo ťažké?
- Aké spôsoby riešenia úlohy deti uplatnili? A podobne...

Chceme, aby sa **deti učili sebehodnoteniu**, dokázali sa oceniť a zdravo nazerali na oblasti, v ktorých vynikajú. Usilujeme sa o to, aby oblasti, v ktorých sú slabší, vnímali ako výzvy na svoj ďalší rozvoj, ktoré je možné zvládnuť.

9. | Literatúra

- GARDOŠOVÁ, J. a kol. (2012): *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. 2. vyd. Praha: Portál. 159 s. ISBN 978-80-262-0106-9
- GARDOŠOVÁ, J. – KARGEROVÁ, J. (2019): Individualizace v práci učitelky mateřské školy. In: *Step by Step ČR* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: http://ms.sbscr.cz/images/metod_materialy/metodicka_prirucka.pdf
- KREJČOVÁ, V. – KARGEROVÁ, J. – SYSLOVÁ, Z. (2015): *Individualizace v mateřské škole*. 1. vyd. Praha: Portál. 182 stran. ISBN 978-80-262-0812-9
- MŠMT (2010). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: MŠMT. 50 s.
- OECD (2018). *Teaching for the Future: Effective Classroom Practices to Transform Education*. Paris: OECD. ISBN 978-92-64-29324-3
- SMOLÍKOVÁ, K. (2006): Co přinesla školská reforma do teorie a praxe mateřských škol. In: *Metodický portál RVP* [online]. [cit. 2019-02-04]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/PKA/704/CO-PRINESLA-SKOLSKA-REFORMA-DO-/>
- SMOLÍKOVÁ, K. (2005): *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*. 2. vyd. Praha: Výzkumný ústav pedagogický [i.e. 2006]. 34 s. ISBN 80-87000-01-3
- UHLÍŘOVÁ, J. – LOUDOVÁ STRALCZYNSKÁ, B. (2015): *Metoda Learning Stories jako efektivní nástroj podpory vzdělávací cesty předškolního dítěte*. *Předškolná výchova: celoštátný časopis pro rodičov, jasle a materské školy*, 69, 4 (14/15), s. 20–27. ISSN: 0032-7220
- VALIŠOVÁ, A. – KASÍKOVÁ, H. – BUREŠ, M. (2011): *Pedagogika pro učitele*. 2. vyd. Praha: Grada. 456 s. ISBN 978-80-247-3357-9

10. | Vzorový tematický blok Kúzelný les

Veková skupina: 4 – 7 rokov

Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 45 minút

Téma: **Kúzelný les**

Pomôcky: interaktívna tabuľa, 3 tablety alebo vytlačené a rozstrihané puzzle z predlohy (v rôznej náročnosti podľa vzdelávacích potrieb detí), vytlačený labyrint (v rôznej náročnosti podľa vzdelávacích potrieb detí) pre každé dieťa na papier A4, ceruzky pre všetky deti, zelená a červená obruč na pohybovú aktivitu, vytlačené obrázky zvierat (pri nevyužití aplikácie)

Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Kúzelný les – cvičenie s rozprávkou <i>(aktivita 47)</i> 15 minút V tejto časti ide o frontálnu riadenú prácu určenú pre všetky deti, deti pracujú rovnakým tempom, podľa svojich možností však môžu vykonávať len niektoré cviky alebo môžu rozprávkou len počúvať (dieťa, u ktorého ešte neprebehla adaptácia na MŠ, dieťa s ťažším telesným postihnutím a pod.). Učiteľka môže rozprávkou vopred	Príprava: Deti sa rozmiestnia po herni, ľahnú si na chrbát. Ruky pozdĺž tela, nohy narovnané a uvoľnené. Deti počas rozprávky vykonávajú jogové cvičenia podľa inštrukcií. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali všetky deti zopakovať pohyb podľa vzoru alebo inštrukcií? ■ Vedia deti koordinovať svoje pohyby? ■ Potrebujú niektoré deti individuálnu pomoc?	<i>Všetky deti si ľahnú na zem a zavrú oči. Uvoľnite nohy a ruky.</i> Rozprávka o kúzelnom lese <i>Poviem vám rozprávkou o jednom kúzelnom lese, kde žilo... (povieme presný počet prítomných detí) detí. Ale neboli to obyčajné deti – boli začarované. Zavrite oči a počúvajte, čo budú deti robiť. Skúsime ich napodobiť.</i> <i>Každé ráno, keď sa deti prebúdajú, dvakrát sa zhlboka nadýchnu a vydýchnu, potom otvoria oči, pretiahnu si ruky a nohy čo najviac do dĺžky, zívnu si a posadia sa do tureckého sedu.</i> <i>V tej chvíli sa vždy premenia na motýle.</i> <i>(z polohy turecký sed dáme päty k sebe, chytíme sa za prsty na nohách a kolenami hýbeme dohora a dole)</i> <i>Ako motýle si letia prezrieť celý les, či je všetko v poriadku a nedeje sa v lese nič zlé.</i> <i>V lese kontrolujú líščiu rodinku, ktorá sa prechádza po machu.</i> <i>(dáme sa na všetky štyri a „pyšne sa prechádzame“)</i> <i>Bežiacie divé prasa a za ním mláďatá (malé prasatá).</i> <i>(chôdzu po štyroch zrýchlime a pri tom krocháme)</i>	Rozvoj pozornosti a predstavivosti dieťaťa. Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Rozvoj hrubej motoriky, pretiahnutie svalov.

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
prečítať a nahráť (napríklad na záznamník mobilného telefónu). Ak učiteľka pustí rozprávku zo záznamu, namiesto rozprávania sa môže sústrediť na deti a individuálne sa venovať tým, ktorí jej pomoc potrebujú. Na audiozáznam je potrebné zvoliť vhodné, skôr pomalšie tempo, aby deti stihli vykonávať cviky a učiteľka mala na opravu či pomoc jednotlivým deťom čas. Ak je v triede dieťa so ŠVVP, ktoré má asistenta, asistent pracuje individuálne s týmto dieťaťom. Zohľadňujeme špecifiká detí so ŠVVP. Napr. ak máme v triede dieťa s malou znalosťou vyučovacieho jazyka, ukážeme mu obrázky s postavami z rozprávky vopred, naučíme ho slovnú		<i>Tlupu zajacov, ktorí si práve umývajú pri studničke ňufáčky.</i> <i>(ideme do podrepu, ruky dáme pod bradu ohnuté smerom dole a začneme si šúchať nosy ako ňufáčky)</i> <i>Starého medveďa, ktorý si ide ku včelám pre med.</i> <i>(pomalou chôdzou sa s brumkaním prechádzame ako medveď)</i> <i>Múdra sovu, ktorá odpočíva na svojej vetvičke.</i> <i>(sadneme si do nízkeho podrepu, vyvalíme oči a zahúkame ako sova)</i> <i>A chrobáka chrústa, ktorý práve spadol na chrbát a nemôže sa vyhrabať späť na všetky štyri.</i> <i>(ľahneme si na chrbát, prikrčíme nohy, ktoré si podržíme rukami a hojdáme sa na chrbte zo strany na stranu)</i> <i>Všetko bolo ako zvyčajne, keď vtom motýle zbadali niečo obrovské.</i> <i>(vrátime sa do pozície „motýl“, vstávame s roztiahnutými rukami až nad hlavou a snažíme sa čo najviac natiahnuť)</i> <i>Bola to dračia kráľovná zo Zlatej skaly, ktorá letela hľadať poklad.</i> <i>Keď uvidela motýle, požiadala ich o pomoc a sľúbila im, že ak sa im podarí poklad nájsť, dostanú odmenu.</i> <i>(roztiahneme ruky a „letíme“, pri tom poriadne dupeme a fučíme)</i> <i>Motýle neváhali a leteli sa spýtať všetkých zvierat v lese.</i>	

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
zásobu, aby bolo na činnosť pripravené. Cieľom nie je dieťa so ŠVVP vyčleniť, ale prispôbiť činnosť jeho potrebám. Ak to zvláda, usilujeme sa o to, aby činnosti robilo spoločne s ostatnými deťmi.		(opäť sa zmeníme na motýle, len už nie v pozícii v drepe, ale v stoji – len trepoceme rukami dohora a dole) Pýtali sa líšky, divého prasaťa... (opakujeme všetky zvieratá, ktoré deti kontrolovali – urobíme vždy zodpovedajúcu pozíciu líšky, prasaťa, zajaca, medveda, chrobáka chrústa) Posledná bola sova (pozícia sovy), ktorá motýle poslala k stromu na kraji lesa, kde má svoje hniezdo straka zlodejka. (postavíme sa, vzpažíme a robíme strom) Motýle (pozícia lietajúci motýľ) pri nej poklad naozaj našli a odovzdali ho dračej kráľovnej. Tá im dala za odmenu krásnu rozprávkovú knižku.	
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Ako to bolo v kúzelnom lese – kvíz (aktivita 48) 5 minút Tento kvíz nadväzuje v aplikácii na rozprávku <i>Kúzelný les</i>. Kvíz môžeme použiť pre všetky deti, skupinu detí alebo individuálnu prácu s dieťaťom. Pokiaľ kvíz nenasleduje bezprostredne po	Deti sedia na stoličkách v polkruhu pred interaktívnou tabuľou alebo okolo tabletov, prípadne interaktívneho monitora. Jednotlivé kroky úlohy môže púšťať učiteľka alebo deti samy. Cieľom je čo najviac odovzdať riadiacu úlohu deťom. V aplikácii sa spustia otázky a deti odpovedajú. Deti môžu odpovedať hromadne, alebo môže učiteľka jednotlivé deti vyvolávať. Po označení každej odpovede aplikácia vyhodnotí odpoveď smajlíkom. Výnimkou je prvá úloha, kde správnosť odpovede (počet detí) potvrdí učiteľka. Ak práve nemáme k dispozícii interaktívne zariadenie, učiteľka môže deťom otázky z kvízu len prečítať a deti odpovedajú. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali si deti vybaviť a odovzdať informácie, ktoré počuli?	Deti, teraz si overíme, ako dobre ste počúvali rozprávku <i>Kúzelný les</i>. Našou úlohou bude odpovedať na niekoľko otázok. Čo sa dialo v kúzelnom lese? 1. Koľko detí spalo v kúzelnom lese? (odpoveď individuálna – podľa počtu prítomných) 2. Na aké zvieratá sa deti každé ráno premieňali? (na motýle) 3. Vymenuj všetky zvieratá, ktoré deti kontrolovali. (líška, divé prasa, medveď, zajac, chrúst, sova) 4. Akú zvláštnu bytosť deti v lese uvideli? (dračiu kráľovnú) 5. Čo robila dračia kráľovná v lese? (hľadala poklad) 6. Aké zviera pomohlo deťom nájsť poklad? (sova) 7. Kde deti našli poklad? (pri strake zlodejke)	Rozvoj myslenia, pamäte a schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Rozvoj komunikačných zručností. Rozvoj technologickej gramotnosti.

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
aktivite „Kúzelný les – cvičenie s rozprávkou“, učiteľka pred kvízom znovu deťom rozprávku pustí alebo prečíta. Táto aktivita môže byť pre niektoré deti náročnejšia – napr. mladšie deti, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou, tým je potrebné pomôcť.	■ Podarilo sa deťom správne pracovať s interaktívnym zariadením?	8. Čo dala dračia kráľovná deťom za odmenu? (rozprávkovú knižku) 	
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Kúzelný les – interaktívne puzzle (aktivita 49) 10 minút Deti môžu pracovať v menších skupinách na viacerých tabletoch alebo s papierovou podobou puzzle, striedať sa, pomáhať si alebo môžeme aktivitu použiť na individuálnu prácu s vybraným dieťaťom.	Puzzle má v aplikácii rôznu mieru náročnosti, ktorú zvolíme podľa veku a aktuálnych možností dieťaťa. Skladá sa z obrázkov obdĺžnikového alebo štvorcového tvaru. Deti si môžu samy vybrať náročnosť úlohy a plniť ju opakovane. Môžeme zvoliť, či deti na strane uvidia jednotlivé časti obrázka, z ktorých môžu ľubovoľne vyberať na pracovnú plochu, alebo či sa im bude objavovať vždy len jedna časť obrázka, ktorú budú umiestňovať na plochu. Takisto môžeme zvoliť, či sa deťom na pracovnej ploche objaví sieť, do ktorej vkladajú časti obrázka, alebo či bude plocha prázdna. Toto veľmi určuje náročnosť úlohy. Učiteľka tak môže rozdeliť deti do viacerých skupín, niektorým dať úlohu na tabletoch, niektoré deti môžu pracovať s papierovou podobou obrázkov v skupinách.	Deti, pamätáte si na rozprávku Kúzelný les? Postavy z rozprávky sú v tejto úlohe začarované. Ich obrázky niekto rozstrihal a pomiešal. Viete ich zase správne zložiť? 	Rozvoj matematickej pregramotnosti – analýza a syntéza, vnímanie celku a jeho časti, orientácia na ploche. Rozvoj predstavivosti. Rozvoj zrakového vnímania.

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Pre deti napr. s poruchami zraku volíme prácu na interaktívnej tabuli. Táto úloha je veľmi vhodná pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou alebo odlišným vyučovacím jazykom – ich ŠVVP nemajú vplyv na úspešnosť.	Alternatívou na prácu s papierovou podobou obrázkov je aj úloha, kedy zmiešame viacero rozstrihaných obrázkov, necháme deti obrázky v skupine roztriediť a zložiť. Deti môžu následne poskladať obrázky zoradiť podľa časovej postupnosti v rozprávke. Je veľmi dôležité vhodne stanoviť náročnosť úlohy, aby nebola pre dieťa veľmi ťažká a dieťa mohlo byť úspešné. Puzzle nie je možné používať tak, aby viacero detí naraz pohybovalo obrázkami. Vždy je možné posúvať len jeden dielik. Otázky na reflexiu: ■ Podarilo sa vhodne stanoviť náročnosť úlohy? ■ Aké stratégie skladania deti používali (označenie správneho či zlého riešenia, skladanie rámčeka, skladanie hlavných postáv a pod.)? ■ Verbalizovali deti svoje stratégie skladania alebo komentovali stratégie ostatných detí a rozširovali tak svoje spôsoby riešenia úlohy typu puzzle?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Labyrint Kúzelný les – kreslenie (aktivita 50) 5 – 10 minút	Z aplikácie vytlačíme labyrint, v ktorom sa dračia kráľovná snaží dostať k pokladu. Deti sedia pri stolíkoch a riešia úlohu samostatne. Labyrint je vytvorený v troch variantoch náročnosti, podľa individuálnych potrieb detí. Deti si môžu sami zvoliť z troch labyrintov, alebo im ich vyberie podľa náročnosti učiteľka, taktiež môžu postupne vyplniť všetky tri pracovné listy (začať najjednoduchším variantom). Najskôr si deti skúsia prejsť labyrint prstom, potom si zoberú ceruzku/pastelku a zaznamenajú dráhu.	<i>Deti, pamätáte si, ako sme sľúbili dračej kráľovnej nájsť poklad? Tak teraz svoj sľub dodržíme a pomôžeme jej.</i> <i>Každý z vás si vezme jeden list, ceruzku a sadne si k stolu.</i> <i>Najskôr skúste nájsť cestu bludiskom tak, že si ju prejdete len prstom. Potom vezmite ceruzku a nakreslite od dračej kráľovnej cestu, ktorou sa dostane k svojmu pokladu.</i>	Rozvoj orientácie na ploche, pozornosti, pamäte. Rozvoj zrakového vnímania. Rozvoj grafomotoriky – správny úchop ceruzky, uvoľnenie ruky.

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
	Deti môžu dráhu zaznamenávať opakovane po sebe – napr. rôznymi farbami (cieľom je uvoľnenie ruky). Otázky na reflexiu: ■ Našli všetky deti cestu k pokladu? ■ Viedli deti bludiskom jednu súvislú stopu správnej cesty labyrintom, alebo sa pri neúspechu vracali a skúšali hľadať správnu cestu (od začiatku, od posledného miesta, kde si boli isté a pod.)?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Cesta kúzelným lesom – pohybová činnosť a kvíz (aktivita 55) 10 minút Túto aktivitu je možné taktiež plniť individuálne s dieťaťom na tablete, v tom prípade ale nepôjde o pohybovú aktivitu a dieťa bude len odpovedať, či v lese zviera bolo alebo nebolo. Dieťa s komunikačnými ťažkosťami (napr. výberovým	Pretože predchádzajúce činnosti boli zamerané na pozornosť a boli skôr individuálne, posledná aktivita je pohybová. Jej cieľom je opäť spojiť všetky deti. Činnosť umožňuje „nápovedu“ v riešení a zapojenie všetkých detí. Deti sedia uprostred triedy pred interaktívnou tabuľou tak, aby všetky videli (na čiare, na lavičke). Na jednej strane triedy je zelený terč/obruč, ako znamenie ÁNO, na druhej strane triedy červený terč/obruč, ako znamenie NIE. Činnosť umožňuje nápovedu v riešení a zapojenie všetkých detí, takže aj dieťa, ktoré nepozná správnu odpoveď, môže byť vďaka nápovede ostatných úspešné. Na túto aktivitu nemusíme použiť interaktívny variant a obrázky zvierat z aplikácie. Učiteľka môže mať vlastné obrázky zvierat, ktoré deťom ukazuje alebo môže zvieratá len menovať.	<i>Deti, kým ste hľadali cestu vo svojich bludiskách, pracovala som na interaktívnej tabuľi s... (meno dieťaťa/deti).</i> <i>Vyznačili sme pre dračiu kráľovnú cestu labyrintom, ale ešte potrebujeme vašu pomoc, pretože máme na ceste lesom poslednú úlohu: určiť, ktoré zvieratá v kúzelnom lese boli, a ktoré neboli. Až potom bude môcť dračia kráľovná získať svoj poklad.</i> <i>Sadnite si na čiaru. Vašou úlohou bude odpovedať, či zviera, ktoré na ceste stretneme, v kúzelnom lese bolo, alebo nebolo.</i> <i>Ak uvidíme zviera, ktoré v lese bolo, pobežíte na stranu k zelenému terču (obruč).</i> <i>Ak uvidíme zviera, ktoré v lese nebolo, pobežíte na stranu k červenému terču (obruč).</i>	Rozvoj pamäte. Rozvoj schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Reakcia pohybom na signál. Rozvoj orientácie v priestore.

Téma: Kúzelný les			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
mutizmom) môže odpovedať len pokývaním hlavy.	Otázky na reflexiu: ■ Zapojili sa do aktivity všetky deti? ■ Pamätali si deti, ktoré zvieratá boli v Kúzelnom lese? ■ Dokázali deti spojiť odpoveď s pohybom?		

11. | Vzorový tematický blok Žabia škôlka

Veková skupina: 5 – 6 rokov

Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 45 minút

Téma: Žabia škôlka			
Pomôcky: interaktívna tabuľa alebo tablety, vytlačený pracovný list, rôzne veľké obruče na pohybovú aktivitu (cca 10), obrázky na neinteraktívnu verziu činnosti			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Rozprávka Žabia škôlka (aktivita 42) 10 minút Ide o frontálnu riadenú aktivitu určenú pre všetky deti. Zohľadňujeme špecifiká detí so ŠVVP. Napr., ak máme v triede dieťa s malou znalosťou vyučovacieho jazyka, ukážeme mu obrázky s postavami z rozprávky vopred, naučíme ho slovnú zásobu, aby bolo pripravené na počúvanie. Dieťa s ADHD môže mať problém s udržaním pozornosti. Tomuto	Príprava: Deti sa rozmiestnia po herni, sadnú si (na koberec, na vankúše, sedacie vrecia a pod.) do pohodlnej pozície a budú počúvať rozprávku. Rozprávku číta učiteľka. Ak si zvolíme len túto činnosť, možno ju viacej rozvinúť. Na konci rozprávky sú príklady otázok, ktoré môžeme klásť deťom, aby sme v nich rozvíjali ich sociálne kompetencie a empatiu. V tomto prípade je z organizačného hľadiska vhodné, aby deti pri počúvaní rozprávky sedeli v kruhu. Návrhy na otázky rozvíjajúce tému: ■ Ako sa žabka cítila, keď zistila, že sa od ostatných odlišuje svojím chvostíkom? ■ Čo myslíte, že by žabke pomohlo? Čo by mohli urobiť kamaráti pre to, aby sa cítila dobre? ■ Už ste sa tiež niekedy cítili nepríjemne, pretože ste sa odlišovali od ostatných detí? Čo vám pomohlo? ■ Čo by sme mohli urobiť my, aby sa náš kamarát (meno dieťaťa) cítil dobre? (S deťmi napr. môžeme rozvinúť diskusiu o potrebách dieťaťa so ŠVVP, ktoré dnes v triede nie je a ktoré potrebuje v určitej oblasti od detí v triede podporiť. Cieľom je, aby sa deti učili vnímať, rozumieť a rešpektovať potreby všetkých	<i>Deti, budete počuť rozprávku o žabej škôlke. Najskôr si ale nájdite miesto na koberci a pohodlne sa usadte. Počúvajte pozorne, pretože nás po rozprávke budú čakať úlohy.</i> Rozprávka Žabia škôlka: <i>Jedného dňa prišla malá žabka zo škôlky domov, kde na ňu čakala jej babička. Žabka hneď začala babičke rozprávať, aký pekný deň prežila v škôlke. „Babička, dnes sme mali na desiatu veľa dobrých mušiek a veľmi mi chutili. Chytala som ich svojím jazykom a bola to veľká zábava. Potom sme mali hodinu kvákania pri rybníku a zažili sme veľké dobrodružstvo, keď nás začal naháňať bocian. A ja som si pri tom stupila na chvostík.“</i> <i>Babička sa usmiala a pohľadila malú žabku. Žabka sa zamyslela a zosmutnela. Babička spozornela a žabka pokračovala: „Babička, a ako to, že ostatné žabky už nemajú chvostík a ja ho mám?“</i> <i>Babička teda začala rozprávať: „To je tak, milá žabka. Najskôr si bola malé vajíčko vo vode, potom sa z teba stala žubrienka. Žubrienka je podobná malej rybke, ktorá má chvostík. Keď si vyrástla, narástli ti zadné nohy a plúca, aby si mohla dýchať na súši. A keď ti narástli aj predné nohy, začala si skákať. Väčšine žiab, keď vyrastú, chvostík odpadne. Niekedy ale môže chvostík zostať, ako sa to stalo tebe. To neznamená, že by si bola horšia ako</i>	Rozvoj pozornosti a predstavivosti. Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Rozvoj sociálnych zručností a empatie.

Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
dieťaťu nájdeme miesto blízko nás, môžeme ho jemným dotykom na chrbte medzi lopatkami upokojiť.	v skupine, aby sme posilňovali spoločenstvo detí, ich pozitívne vnímanie svojich spolužiakov, ich potrieb. Dieťa sa pri rozprávkovvej bytosti učí rozoznávať emócie. Ďalej taktiež hľadať tieto emócie vo svojej skúsenosti a spôsoby, ako sa so situáciou vyrovnalo. Následne vedíme deti k vcíteniu sa do situácie dieťaťa v triede, k hľadaniu spôsobov, ako mu pomôcť.) Otázky na reflexiu: ■ Porozumeli deti rozprávke? ■ Ako deti reagovali na skutočnosť, že sa žabka odlišovala svojím chvostíkom? ■ Dokázali sa deti vcítiť do prežívania žabky? ■ Vedia deti prijímať odlišnosti? ■ Dokázali sa deti počúvať a povzbudiť sa? ■ Podnecovala som deti dostatočne? ■ Využila som postreh detí a dostatočne ho rozvinula? ■ Nepodporovala som nevedomky v deťoch vznik predsudkov upozornením na odlišnosť žabky (resp. dieťaťa v našej triede alebo MŠ)? ■ Nepoužívala som nevedomky slová ako „cudzí, iný, normálny, my – ona/on“, ktoré vedú k vnímaniu rozmanitosti a našich odlišností ako niečoho negatívneho, vyčleňujú, stigmatizujú a podporujú vznik predsudkov u detí?	<i>ostatné žabky. Každý z nás je v niečom odlišný, keby sme boli všetci rovnakí, bola na svete hrozná nuda.“ Malá žabka už nebola smutná a začala sa smiať.</i> <i>Bola rada, že jej to babička vysvetlila.</i> Otázky k rozprávke: ■ Ako sa žabka cítila, keď zistila, že sa od ostatných odlišuje svojím chvostíkom? ■ Čo myslíte, že by žabke pomohlo? Čo by mohli urobiť kamaráti pre to, aby sa cítila dobre? ■ Už ste sa taktiež niekedy cítili neprijemne, pretože ste sa odlišovali od ostatných detí? Čo vám pomohlo? ■ Čo by sme mohli urobiť my, aby sa náš kamarát (meno dieťaťa) cítil dobre?	

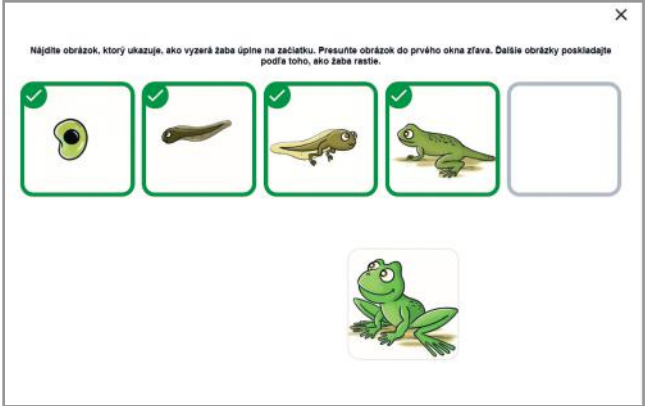
Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Žabia škôlka – kvíz (aktivita 43) 5 minút Tento kvíz nadväzuje v aplikácii na rozprávku <i>Žabia škôlka</i>. Kvíz môžeme použiť pre všetky deti, skupinu detí alebo individuálnu prácu s dieťaťom. Pokiaľ kvíz nenadväzuje bezprostredne na rozprávku <i>Žabia škôlka</i>, učiteľka pred samotným kvízom znovu deťom rozprávku pustí alebo prečíta. Táto aktivita môže byť pre niektoré deti náročná – napr. deti s narušenou komunikačnou schopnosťou, deti s ADHD (môžu vykrikovať odpovede za ostatných). Niektoré deti môžu mať problém s empatiou.	Deti sedia v polkruhu pred interaktívnou tabuľou alebo okolo iného interaktívneho zariadenia (tablet, monitor). Jednotlivé kroky úlohy môže púšťať učiteľka alebo deti samy. Cieľom je čo najviac odovzdať riadiacu úlohu deťom. V aplikácii sa spustia otázky a deti odpovedajú. Deti môžu odpovedať hromadne alebo môže učiteľka jednotlivé deti vyvolávať. Úloha má v aplikácii v riešení dva kroky: 1. Zobrazí sa otázka pre deti a deti majú možnosť bez akejkoľvek pomoci odpovedať podľa toho, čo si zapamätali. Učiteľka im nemusí potvrdiť správnosť odpovede (poďakuje za odpoveď), ale ponúkne im druhú časť úlohy, kedy deti na správnu odpoveď prídu samy. 2. Pri ďalšom kliknutí na „pokračovať“ sa zobrazí niekoľko obrázkov s možnými odpoveďami. Deti vyberú tú správnu. Aplikácia vyhodnotí, či deti odpovedali správne, a podľa toho im ukáže príslušný emotikon (usmiaty alebo smutný smajlík). Toto riešenie úlohy umožňuje pokročilejším deťom uplatniť v prvom kroku úlohy svoje schopnosti a v druhom kroku môžu deti so ŠVVP vyberať správnu odpoveď z ponuky, aby mali taktiež príležitosť zapojiť sa a byť úspešní. Spoločne tak deti vyriešia úlohy a budú sa zapájať do spoločnej práce podľa svojich schopností a zručností. Ak nemáme k dispozícii interaktívne zariadenie, učiteľka môže deťom otázky z kvízu len prečítať a deti odpovedajú. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali si deti vybaviť a odovzdať informácie, ktoré počuli?	<i>Deti, teraz si overíme, ako dobre ste počúvali rozprávku Žabia škôlka. Našou úlohou bude odpovedať na niekoľko otázok, čo sa dialo v žabej škôlke:</i> 1. Čo mali žabky na desiati? (mušky) 2. Aké dobrodružstvo zažili žabky pri rybníku? (naháňal ich bocian) 3. Prečo bola malá žabka smutná? (mala chvostík) 4. Kto poučil malú žabku o tom, ako vyrásť? (babička) 5. Je dôležité, aby žabke odpadol chvostík? (nie)	Rozvoj kognitívnych zručností – myslenia, pamäte a schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Rozvoj vyjadrovacích schopností. Rozvoj sociálnych zručností. Rozvoj informačno-technologickej gramotnosti.

Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
	■ Dokázali sa deti vžiť do skúsenosti žabky, preukázať empatiu, uvažovať o tom, ako pomôcť žabke, a prípadne uvažovať o konkrétnej pomoci pre iné dieťa v triede? ■ Dokázali deti správne pracovať s interaktívnou tabuľou, príp. s iným interaktívnym zariadením? ■ Pochopili deti viackrokové inštrukcie?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Na bociana a žaby – pohybová hra (aktivita 44) 10 minút Táto aktivita je pohybová a zároveň prosociálna a je určená pre všetky deti, nepotrebujeme k nej interaktívne zariadenie. Ak máme v triede dieťa s telesným postihnutím, pre ktoré je ťažké udržať rovnováhu a byť s ostatnými v malej obruči, necháme záverom obruč viac, aby mali všetky deti príležitosť vojsť sa do obruče.	Aktivita sa odohráva na koberci v hernej časti triedy alebo v telocvični. Budeme potrebovať niekoľko obručí, ktoré rozmiestnime do priestoru a ozvučné drevka (je možné miesto nich vytlieskavať rukami). Deti sa premenia na žabky a skáču po koberci. Učiteľka bude bocian, svoj pohyb sprevádza hrou na ozvučné drevka. Učiteľka hrá pomaly, čo signalizuje, že žabky (deti) sú v bezpečí. Len čo začne hrať rýchlo, znamená to, že bocian sa vydáva na lov a žabky sa rýchlo musia schovať do svojich domčekov – obručí, kam za nimi bocian nemôže ísť. Postupne celú hru opakujeme, s každým kolom uberáme určitý počet obručí – žabkám (deťom) nezostane nič iné, než aby sa vždy vošlo čo najviac žabiek do obruče a mohli sa zachrániť všetky. Na záver necháme len jednu obruč. Žabky, ktoré nevojdu do obruče, môžu žabky v obruči zachrániť tým, že ich držia za ruky. Pre väčšiu úspešnosť detí je vhodné zvoliť rôzne veľkosti obručí a na konci hry nechať najväčšiu obruč, aby sa do nej vošlo čo najviac detí. Snažíme sa celú hru viesť tak, aby deti rozumeli pravidlám, pomáhali si a mohli sa zachrániť všetky. Niektoré deti možno zámerne nebudú chcieť byť zachránené a nechajú sa naschvál bocianom chytiť – tieto deti „schováme do bocianej špajze“ a potom	<i>Deti, teraz si zahráme hru Na bociana a žaby.</i> <i>Ja budem bocian a vy sa premeníte na žabky. Budem sa vás snažiť chytiť a zjesť.</i> <i>Keď chodí bocian pomaly, znamená to, že je sýty a vám žiadne nebezpečenstvo nehrozí. Môžete si teda skákať, ako chcete. Keď však bocian zrýchli svoj krok, vyráža na lov a vašou úlohou je zachrániť sa. Pred bocianom sa môžete schovať do svojich domčekov, obručí, kam za vami nemôže ísť. Nie je to ale také jednoduché, bocian každé kolo odoberie jednu obruč a domčekov tak bude čím ďalej, tým menej.</i> <i>Žabky držia vždy spolu, a tak je aj vašou úlohou, aby sa zachránilo čo najviac žabiek. Môžete si navzájom pomáhať napríklad tým, že kamarátovi, ktorý sa nevojde do obruče, podáte ruku. Spoločne sa chytíte za ruky a on tak bude zachránený.</i> <i>Ak vás ale bocian chyť, zavrie vás do svojej „bocianej špajze“, odkiaľ už niet úniku.</i>	Rozvoj spolupráce a prosociálneho správania. Rozvoj hrubej motoriky: orientácia v priestore, pohybová reakcia na signál, rovnováha.

Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
	necháme sedieť na okraji koberca či na lavičke, aby ostatným neprekážali, ale mohli pozorovať dej. Potom je potrebné presne stanoviť „bocianiu špajzu“ (roh koberca, lavička), aby deti, ktoré sú chytené, vedeli, kde majú byť, a neprekážali ostatným, ktorí sú ešte v hre. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali deti počas hry spolupracovať? ■ Objavilo sa v triede dieťa, s ktorým nechcel byť nikto v obruči, resp. pomôcť mu? ■ Vníмали deti zmenu tempa a adekvátne na ňu reagovali?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Žabka – pracovný list (aktivita 45) 1. Žabka chytá muchu 2. Žabka skáče po kameňoch 10 minút Na túto činnosti pre väčšinu detí nepotrebujeme interaktívne zariadenie, deti plnia vytlačené pracovné listy samostatne pri stolíkoch.	Deťom vytlačíme z aplikácie pracovný list s dvomi úlohami. Zvolíme si z dvoch variantov náročnosti: 1. Ľahší variant úlohy: Dieťa obkresľuje stopu podľa predkreslenej predlohy. 2. Ťažší variant úlohy: Dieťa vedie stopu samo podľa návodného príkladu. Najskôr môžu trénovať cestu žabky prstom, potom vedú stopu ceruzkou/pastelkou. Ideálne je, keď deti dráhu žabky opakujú viackrát dookola. Dbáme na správny úchop ceruzky. Pracovný list môžeme rozdeliť na dve časti a každú časť deťom zväčšiť na jeden list papiera. Na lepšie uvoľnenie ruky je možné túto úlohu taktiež plniť na interaktívnej tabuli. Otázky na reflexiu: ■ Majú všetky deti správny úchop ceruzky?	<i>Deti, spoločne sme počuli rozprávku o žabej škôlke. Spomeniete si, čím sa žaby živia? A ako sa pohybujú?</i> <i>My si teraz rukou ukážeme, ako sa žabky pohybujú. Vyskočia dohora a dole, dohora a dole. (vedieme s deťmi pohyb rúk a niekoľkokrát opakujeme)</i> <i>Teraz si každý vezme pracovný list a ceruzku a pôjde si sadnúť k stolíku.</i> <i>Čo vidíte na pracovnom liste?</i> <i>Čo myslíte, aká bude vaša úloha?</i>	Rozvoj grafomotoriky. Uvoľnenie ruky. Správny úchop ceruzky.

Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Dieťa so ŠVVP (napr. so zrakovým postihnutím) môže plniť úlohu na interaktívnej tabuli, kde bude dobre vidieť.	■ Majú deti pre budúce písanie dostatočne uvoľnenú ruku? ■ Dokázali deti viesť plynulú stopu?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Ako žabka rástla – radenie (aktivita 46) 10 minút Ide o interaktívnu úlohu, ktorá nadväzuje na informácie uvedené v rozprávke <i>Žabia škôlka</i> . Úlohu môžu plniť deti spoločne pri frontálnej činnosti na interaktívnej tabuli, v skupinách na tabletoch alebo individuálne. Deti so ŠVVP, ktoré úlohu nezvládnu, môžu pri spoločnej frontálnej činnosti pozorovať správne riešenie. Napr., pre nadané deti môžeme použiť	V aplikácii sa zobrazia obrázky s piatimi štádiami vývoja žaby od vajíčok, cez žubrienku, až po dospelú žabu. Deti musia správne určiť poradie vývoja. Snažíme sa, aby deti čo najviac komentovali, čo vidia na obrázkoch. Počas plnenia úlohy sa s deťmi rozprávame o jednotlivých štádiách vývoja žaby. Pod obrázkami máme za sebou päť očíslovaných prázdnych rámcikov, do ktorých preťahujeme jednotlivé obrázky zo života žaby. 1. Lahší variant úlohy: Deťom sa naraz zobrazia všetky obrázky. Deti majú začať vľavo a najstť začiatok vývoja žaby. Priebežne po zaradení každého obrázka do rámcíka sa nad rámcíkom objavuje smejúci sa emotikon (obrázok je na správnej pozícii), alebo smutný emotikon (obrázok je v poradi nesprávne). 2. Ťažší variant úlohy: Dieťaťu nápovedu vopred neukazujeme. Nezobrazia sa mu všetky obrázky naraz, ale ukazujú sa po jednom a ono ich priraduje do rámcíkov. Dieťa taktiež nevie hneď, či odpovedalo správne. Veselý alebo smutný emotikon sa ukáže len k celému riešeniu po priradení všetkých piatich obrázkov do rámcíkov. Dieťa má možnosť obrázky presúvať, pokiaľ ich potrebuje počas riešenia úlohy premiestniť. Ak dieťa v úlohe neuspelo, musí samo prísť na to, kde urobilo chybu a opraviť ju.	<i>Deti, v rozprávke Žabia škôlka sme sa dozvedeli, ako prichádza na svet žaba a ako postupne rastie. Táto úloha preverí, ako sme dávali pozor.</i> <i>Vašou úlohou bude zoradiť obrázky za sebou podľa toho, ako žabka rastie, než sa z nej stane dospelá žaba.</i> 1. Lahší variant úlohy: Nájdite obrázok, ktorý ukazuje, ako vypadá žaba úplne na začiatku. Presuňte obrázok do prvého okna zľava. Ďalšie obrázky poskladajte podľa toho, ako žaba rastie. 2. Ťažší variant úlohy: Postupne sa ti budú ukazovať obrázky toho, ako sa mení žaba, keď rastie. Pokús sa odhadnúť, do ktorého políčka obrázok patrí. Na koniec budeš mať ešte možnosť obrázky znovu usporiadať. Potom klikni na tlačidlo KONIEC a uvidíš, či si obrázky zoradil/a správne.	Rozvoj myslenia. Rozvoj schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi.

Téma: Žabia škôlka			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
ešte ťažší variant – deti môžu vývojový cyklus žaby nakresliť.	Keď majú deti úlohu natrénovanú v aplikácii, môžeme si nabudúce overiť, naokoľko si informácie pamätajú. Obrázky s vývojovými štádiami žaby a pod nimi 5 prázdnych rámcikov im môžeme vytlačiť ako pracovný list – deti spájajú obrázok so správnym poradím rámcíka. Otázky na reflexiu: ■ Pochopili deti vývojový cyklus života žaby? ■ Dokázali deti poskladať obrázky zľava doprava?		

12. | Vzorový tematický blok Ako sa obliekame, keď...

Veková skupina: 3 – 4 roky

Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 45 minút

Téma: Ako sa obliekame, keď...			
Pomôcky: interaktívna tabuľa alebo vytlačené obrázky štyroch ročných období a rôznych druhov oblečenia, aspoň 1 tablet, vytlačený text piesne s notovým zápisom			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Ako sa obliekame, keď... – ranný kruh (aktivita 51) 10 minút Ide o frontálnu riadenú aktivitu určenú pre všetky deti. Pre niektoré deti môže byť táto aktivita náročná na udržanie pozornosti (napr. dieťa s ADHD) – môže nám pomôcť ukazovať obrázky.	Príprava: Ide o úvodnú aktivitu pre všetky deti k tematickému celku „Ako sa obliekame, keď...“. Ak budeme používať aplikáciu, sadneme si s deťmi do polkruhu pred interaktívnu tabuľu, prípadne v menších skupinkách okolo iného interaktívneho zariadenia. V prípade, že nepracujeme s interaktívnou tabuľou, sadneme si s deťmi do kruhu na koberec. S využitím štyroch ilustračných obrázkov (v aplikácii alebo vytlačených z aplikácie) sa s deťmi rozprávame o štyroch ročných obdobiach (jar, leto, jeseň, zima). Popíšeme si, aké počasie je v danom období a ako sa správne obliecť. Pri diskusii je vhodné použiť obrázky rôznych druhov oblečenia. Pre niektoré deti môže byť táto téma náročná, môžeme začať diskusiu opisom dnešného počasia a tým, v akom oblečení dnes deti prišli do materskej školy. Snažíme sa čo najviac zapojiť deti do konverzácie, kladieme otázky. Deti, ktorým sa nebude chcieť hovoriť, nenútime, môžu len počúvať. Aktivitu môžeme prestriedať tým, že sa môžu deti postaviť a pomocou tela ukazovať, že sviety slniečko, prší, fúka vietor a pod.	<i>Deti, pozrite sa z okna, aké je dnes vonku počasie?</i> <i>A viete, aké je teraz ročné obdobie? (niekto z detí možno vie)</i> <i>Vedeli by ste, koľko máme ročných období a ako sa volajú?</i> <i>Máme celkom štyri ročné obdobia – sú to jar, leto, jeseň, zima. (spoločne znovu s deťmi opakujeme)</i> <i>Dnes si o nich budeme hovoriť a naučíme sa, ako sa máme správne obliekať, aby nám bolo príjemne.</i>	Rozvoj myslenia a predstavivosti. Rozvoj slovnej zásoby. Rozvoj komunikačných zručností.

Téma: Ako sa obliekame, keď...			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
	Otázky na reflexiu: ■ Aké informácie majú deti o štyroch ročných obdobiach? ■ Vedia deti, aké počasie sa viaže k jednotlivým obdobiam? ■ Dokážu deti pomenovať, čo je na obrázkoch? ■ Vedia deti, ako sa správne obliekať?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Ako sa obliekame, keď... – kvíz <i>(aktivita 52)</i> 10 minút Ide o interaktívnu úlohu, ktorú môžu deti plniť naraz prostredníctvom interaktívneho zariadenia, v skupine na tablete alebo individuálne pod vedením učiteľky/asistenta. Aktivitu môžeme použiť na rozvoj slovnej zásoby u dieťaťa s komunikačnými ťažkosťami alebo dieťaťa s odlišným materským jazykom.	Hlavnou úlohou je priradiť vhodné oblečenie k danému ročnému obdobiu. Deti sa môžu striedať po každom kúsku oblečenia alebo po ročnom období. Je možné zvoliť aj verziu bez interaktívneho zariadenia, kedy si vytlačíme obrázky štyroch ročných období a rôznych druhov oblečení. Deti budú mať za úlohu oblečenie triediť a priradovať ho k ročným obdobiam. Pri individuálnej práci s dieťaťom sa snažíme, aby dieťa aktivitu čo najviac komentovalo, aby zdôvodnilo svoju voľbu a pomenovalo druh oblečenia. Môže taktiež určovať jeho farbu. Otázky na reflexiu: ■ Vedia deti priradiť vhodné oblečenie k vybranému ročnému obdobiu? ■ Budú deti vedieť tieto poznatky aplikovať v praxi pri obliekaní? ■ Dokážu deti pomenovať jednotlivé kusy oblečenia?	<i>Deti, rozprávali sme sa o tom, aké ročné obdobia poznáme a ako sa správne obliekať.</i> <i>Teraz nás čaká ďalšia úloha.</i> <i>Podľa obrázka ročného obdobia máme vybrať, ktoré oblečenie si vezmeme na seba, aby nám nebolo ani horúco, ani zima. Keď priradíme oblečenie správne, objaví sa veselý „smajlík“. Keď sa ukáže smutný, nezvolili sme správne a musíme skúsiť iné oblečenie.</i>	Rozvoj myslenia a predstavivosti dieťaťa. Rozvoj orientácie na ploche, priradovanie. Rozvoj slovnej zásoby.

Téma: Ako sa obliekame, keď...			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Obleč sa sám – kvíz (aktivita 53) 10 minút Aktivita nadväzuje na diskusiu s deťmi o ročných obdobiach a vhodnom oblečení, v závislosti od premien počasia. Na túto aktivitu potrebujeme interaktívne zariadenie – najvhodnejšia je práca detí v skupinkách pri tablete alebo individuálna práca s jedným dieťaťom. Na aktivitu môžeme nadviazať napr. diskusiou na tému: „Čo sa môže stať, keď sa zle oblečíme?“	Deti sedia v polkruhu pred interaktívnou tabuľou alebo okolo iného interaktívneho zariadenia (tablet, monitor). Jednotlivé kroky úlohy môže púšťať učiteľka alebo deti samy. Cieľom je čo najviac odovzdať riadiacu úlohu deťom. V aplikácii sa spustí kvíz a deti odpovedajú. Deti môžu odpovedať hromadne, alebo môže učiteľka jednotlivé deti vyvolávať. Najskôr sa ukáže obrázok znázorňujúci určité počasie a ročné obdobie. Deti striedavo obliekajú dievčatko alebo chlapčeka podľa počasia, ktoré je na obrázku. Aktivita prebieha formou kvízu, t. j. deti vždy vyberajú z troch možných riešení (tri rôzne kusy oblečenia). Učia sa alebo si opakujú jednotlivé druhy oblečenia. Skúšajú svoju voľbu zdôvodniť. Otázky na reflexiu: ■ Dokážu deti rozpoznať rôzne druhy oblečenia? ■ Chápu deti vzťah medzi meniacim sa počasím a oblečením?	<i>Deti, spoločne sme sa rozprávali o tom, aké je dôležité vedieť sa dobre obliecť.</i> <i>Teraz budeme obliekať chlapčeka alebo dievčatko.</i> <i>Pokúste sa ich obliecť tak, aby im v počasí, ktoré vidíte na obrázku, bolo dobre.</i> <i>Keď sa bude chlapček alebo dievčatko cítiť v oblečení dobre, ukáže sa vám smajlík. Keď sa bude smajlík mračiť, musíme to skúsiť ešte raz a nájsť im správne oblečenie.</i> 	Rozvoj myslenia a predstavivosti dieťaťa. Rozvoj orientácie na ploche, priradovanie.
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Nohavice, topánky, mikina, bunda – pesnička (aktivita 53) 5 minút	Deti sa naučia na melódiu piesne <i>Hlava, ramená, kolená, palce</i> spievať krátku pesničku o postupnosti obliekania v zime. Pesničku môžeme s deťmi spievať na koberci ako rozcvičku alebo v šatni, keď sa obliekajú a chystajú von. Spev sprevádzame pohybom – pri speve predvádzame, ako si dané časti oblečenia obliekame.	<i>Deti, viete, čo všetko si musíte v zime obliecť, aby vám vonku nebola zima? Spoločne si teraz zaspievame pesničku „Nohavice, mikina, bunda, topánky“, a tým si to zopakujeme, aby sme na nič nezabudli.</i> Text: <i>Nohavice, (predvádzame, že si naťahujeme nohavice)</i>	Rozvoj pamäte. Rozvoj predstavivosti.

Téma: Ako sa obliekame, keď...			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Na túto činnosť nepotrebujeme interaktívne zariadenie, je vhodná pre všetky deti naraz. Niektoré deti môžu plniť len časť aktivity – napr. deti s telesným postihnutím môžu len spievať, iné deti, ktoré majú ťažkosti pri speve, môžu s ostatnými len ukazovať.	Pesničku môžeme opakovať dookola, začať od pomalého tempa a postupne ju zrýchľovať. Môžeme ju spievať od nižších do vyšších polôh. Text piesne je možné modifikovať podľa ročného obdobia, na jeseň miesto topánok – „gumáky“ a pod. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali deti správne určiť, kam sa daný kus oblečenia navlieka? ■ Dokázali deti pri aktivite zrýchľovať a správne koordinovať pohyb?	<i>mikina, (zodvihnete ruky dohora)</i> <i>//: bunda, topánky, :// 3x (bunda – zapíname si zips odspodu dohora, topánky – predvádzame, že sa obúvame)</i> <i>nohavice, mikina, bunda, topánky,</i> <i>čiapka, (nasadzujeme si čiapku)</i> <i>šál, (motáme si šál okolo krku)</i> <i>rukavice. (ukážeme pred seba obe dlane s roztiahnutými prstami)</i>	

13. | Vzorový tematický blok Poznaj zvieratá v ZOO

Veková skupina: 3 – 4 roky

Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 50 – 55 minút

Téma: Poznaj zvieratá v ZOO

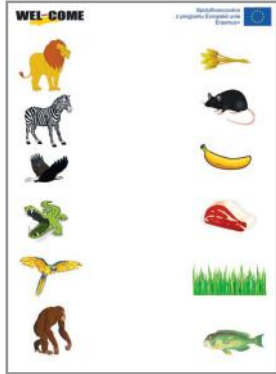
Pomôcky: interaktívna tabuľa alebo tablety, vytlačený pracovný list, čapica riaditeľa v ZOO, obrázky zvierat na pohybovú hru, lavička na pohybovú hru, smajlíci/značky označujúce správne a nesprávne riešenie (na pohybovú hru)

Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Rozprávka O Levovi a myške (aktivita 59) 10 minút Ide o frontálnu riadenú aktivitu určenú pre všetky deti. U detí s narušenou komunikačnou schopnosťou či inou ŠVVP uplatňujeme individuálny prístup – dbáme na správny rečový vzor, poskytneme dieťaťu dostatočný časový priestor na vyjadrenie myšlienky atď. U detí s iným materinským jazykom či s horším porozumením hovorenej reči	Príprava: Aktivita je koncipovaná do ranného kruhu, kedy si deti sadnú do kruhu na koberec a spoločne si vypočujú rozprávku o Levovi a myške. Potom učiteľka kladie otázky týkajúce sa textu a deti na ne odpovedajú. Otázky k rozprávke: ■ Aké zvieratá sa objavujú v rozprávke? ■ Boli tieto zvieratá dobré alebo zlé? ■ Ktoré zviera bolo silné? ■ Ktoré bolo slabšie? Ktoré zviera pomohlo tomu druhému? ■ Aké ponaučenie vyplýva z príbehu? Otázky na reflexiu: ■ Dokázali si deti bez vyrušovania vypočúť celú rozprávku? ■ Pamätali si deti dej rozprávky a dokázali odpovedať na otázky? ■ Vedeli deti, aké ponaučenie vyplýva z rozprávky?	<i>Deti, prečítam vám rozprávku O Levovi a myške. Dobre počúvajte, čo sa s nimi stalo, pretože potom sa vás na to spýtam.</i> Rozprávka O Levovi a myške <i>Lev, kráľ všetkých zvierat, si rád po dobrom obede zdriemol v tieni džungle. Ako tak spal, pribehla šedá myška a koncom chvosta poštekľila leva pod nosom. Lev zareval strašným hlasom a hľadal okolo seba nepriateľa, ktorý ho vyrušil v sladkom spánku. Keď uvidel pod kríkom malú myš, chytil ju do pazúrov, že ju hneď zožerie.</i> <i>„Prosím, počkaj, najmocnejší z ríše zvierat,“ zapišťala myška. „Nezabíjaj ma! Aj keď som maličká, môžem ti raz dobre poslúžiť. Veď čo z toho budeš mať, keď ma teraz zabiješ?“</i> <i>Lev neveriacky zavrtel hlavou, ale pretože už mal lepšiu náladu, zlutoval sa nad myškou a pustil ju.</i> <i>„Tak si bež, ty trpaslík, a rýchlo, než si to rozmyslím!“ zavrčal lev a myš sa rozbehla čo najrýchlejšie preč.</i> <i>Pár dní na to sa v džungli objavili lovci. Rozmiestnili pasce po lese a už sa tešili na dobrý lov.</i> <i>Jedného dňa sa len ponáhlal zo svojej rannej obchôdzky a ne všimol si pascu, ktorú tam lovci nastražili. Zamotal sa do nej a nemohol sa dostať von. Bránil sa, ako mohol, snažil sa sieť pretrhnúť,</i>	Rozvoj pozornosti a predstavivosti. Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Rozvoj sluchového vnímania.

Téma: Poznaj zvieratá v ZOO			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
vopred vytlačíme obrázky z rozprávky, ktoré deťom ukážeme a pomenujeme si ich...		<i>ale tá bola príliš pevná. Vzdal to, sadol si a smutne čakal na svoj koniec. Všetky zvieratá, čo išli okolo, len pokrútili hlavou a neodvážili sa pomôcť mu, naopak, radšej rýchlo utekali preč, pretože lovci boli istotne neďaleko. Len malá šedá myška sa predierala cez trávu, aby dodržala svoj sľub, ktorý vtedy levovi sľúbila.</i> <i>„Och, škoda, že si taká malá a slabá,“ skučal lev. „Ty mi istotne nemôžeš pomôcť!“</i> <i>Myš však nečakala ani chvíľočku a pustila sa silnými zúbkami do siete. Vyhrýzla do nej takú dieru, že lev sa cez ňu ľahko dostal na slobodu. Myška mu na rozlúčku zamávala chvostom a rýchlo zmizla v tráve.</i> <i>Lev bol rád, že je živý a zdravý. Vedel, že za svoj život vďačí malej myške.</i> Otázky k rozprávke: ■ Aké zvieratá sa objavujú v rozprávke? ■ Boli tieto zvieratá dobré alebo zlé? ■ Ktoré zviera bolo silné? Ktoré bolo slabšie? ■ Ktoré zviera pomohlo tomu druhému? ■ Aké ponaučenie vyplýva z príbehu? (Aj malí a slabí môžu pomôcť veľkým a silným.)	
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Spoznaj zvieratko v ZOO – posluchový kvíz (aktivita 60) 10 minút	Pracujeme s deťmi v skupinách. Každá skupina má jedno interaktívne zariadenie. Dieťa bude najskôr počuť zvuk nejakého zvieraťa. Následne má vybrať z troch zobrazených zvierat to zviera, ktoré tento zvuk vydáva. Ak zvolí správnu odpoveď, zobrazí sa veselý smajlík.	<i>Deti, pozrite sa, teraz budem hrať riaditeľku ZOO. Mám riaditeľskú čiapku. (nasadí si čiapku)</i> <i>Vás, deti, chcem poprosiť o pomoc.</i> <i>Na obrázku uvidíte zvieratá, ktoré utiekli z našej ZOO. Potrebujeme ich nájsť a vrátiť do ZOO, aby sa im niečo nestalo alebo aby tieto zvieratá neublížili iným ľuďom.</i>	Rozvoj predstavivosti a fantázie. Rozvoj sluchového vnímania, diferenciacie a sluchovej pozornosti.

Téma: Poznaj zvieratá v ZOO			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Deti rozdelíme do dvoch až troch skupín. Zvažujeme vhodnosť zaradenia detí so ŠVVP do skupín. Dieťa so ŠVVP môže pracovať individuálne s asistentom. Cieľom však je čo najviac dieťa zapojiť do práce s ostatnými.	Na jednej strane obrazovky je obrázok ZOO bez zvierat, tie sú na pastve mimo ZOO. Ak dieťa/skupina odpovie správne, môže získané zviera presunúť do svojej ZOO. Úlohu môže skupina riešiť spoločne a diskutovať o riešení alebo sa postupne môžu v riešení jednotlivé deti striedať. Dôležité je, že deti sú rozdelené, takže sa v menších skupinách môžu vystriedať, vzájomne diskutovať a radiť sa o riešení. Učiteľky podnecujú deti k vzájomnej diskusii a nechávajú deti, aby vyriešili úlohu samostatne alebo spoločne v skupine. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali deti v skupine spolupracovať? ■ Poznali deti jednotlivé zvieratá? ■ Dokázali deti rozlíšiť zvieratá podľa zvuku?	<i>Aby sme ich ale našli, musíme poriadne načúvať a spoznať zviera podľa zvuku, ktoré vydáva.</i> <i>Teraz budeš počuť zvuk jedného zvierat'a, ktoré utieklo. (dieťa alebo učiteľka kliknutím spustí zvuk)</i> <i>Ktoré je to zviera? Označ toto zviera na obrázku.</i> <i>Keď to uhádneš správne, môžeš vrátiť zviera do ZOO. (presunie obrázok alebo figúrku zvierat'a do ohrady)</i>	Rozvoj komunikačných zručností a spolupráce. Rozvoj kognitívnych zručností.

Téma: Poznaj zvieratá v ZOO			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Vie lev plávať? – pohybová aktivita (aktivita 61) 5 – 10 minút podľa záujmu detí a ich zapojenia do opakovania hry Pre deti so ŠVVP a s horším porozumením je dôležité si pripraviť obrázky zvierat a ukazovať ich pri danej otázke. Ak deti pochopia princíp tejto hry, môže učiteľka prenechať rolu riaditeľa ZOO niektorému dieťaťu. Dieťa potom samo vymýšľa, čo zvieratá vedia či nevedia.	Deti si sadnú uprostred triedy na lavičku. Lavička rozdeľuje priestor triedy na dve polovice. Učiteľka stojí na konci lavičky, deti sedia čelom k nej, obkročmo na lavičke. Na jednej strane triedy je umiestnený obrázok veselého smajlíka, ako značka ÁNO. Na druhej strane triedy je smutný smajlík, ako značka NIE. Učiteľka sa pýta, či zvieratá vedia dané veci. Deti podľa svojho uváženia bežia buď k možnosti ÁNO, alebo k možnosti NIE. Otázky na reflexiu: ■ Poznajú deti všetky zvieratá? ■ Vedia, čo zvieratá môžu a nemôžu robiť? ■ Dokázali sa deti rozhodnúť samy za seba? ■ Reagovali deti na danú otázku pohybom?	<i>Deti, posadte sa na lavičku čelom ku mne. Ako riaditeľka ZOO mám pre Vás ďalšiu úlohu. Pomôžte mi rozhodnúť, čo zvieratá vedia a čo nie.</i> <i>Ak si myslíte, že zviera danú vec vie, bežte k veselému smajlíkovi. Ak danú vec zviera nevie, bežte k smutnému smajlíkovi.</i> Pýtam sa Vás: ■ Vie lev lietať? ■ Vie žirafa skákať? ■ Vie slon lietať? ■ Vie krokodíl plávať? ■ Vie opica liezť? ■ Vie lev spievať? ■ Vie opica lietať? ■ Vie krokodíl hrýzť? ■ Vie zebra behať? ■ Vie nosorožec kresliť?	Schopnosť rozhodovať sa. Rozvoj orientácie v priestore. Rozvoj kognitívnych schopností – myslenia, pamäte, schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi.
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Kde sú zvieratá? – vkladacia, pracovný list (aktivita 62) 20 minút	Túto aktivitu je možné robiť individuálne s jedným dieťaťom, v skupinách alebo s celou triedou. Aktivita obsahuje dve činnosti. Prvá činnosť je s aplikáciou, kde deti podľa pokynov učiteľky umiestňujú zvieratá na dané miesto. Pri druhej činnosti (pracovný list) interaktívne zariadenie nie je potrebné.	Fáza s aplikáciou: <i>Deti, teraz nás čaká umiestniť všetky zvieratá späť do ZOO. Nie je to ale také jednoduché, každé zviera má totiž svoje miesto. Pred sebou vidíte výbeh ZOO, v ktorom nie sú žiadne zvieratá.</i> <i>Ja, ako riaditeľka ZOO, vám budem hovoriť, kam máte dané zviera umiestniť.</i>	Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Precvičenie základných priestorových pojmov.

Téma: Poznaj zvieratá v ZOO			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Pri práci s dieťaťom so ŠVVP uplatňujeme individuálny prístup – dbáme na dostatok času na vypracovanie pracovného listu. U starších detí môžeme odovzdať pozíciu riaditeľa ZOO niektorému z detí, ktoré bude ostatným zadávať, kam zvieratá umiestniť. Pri pracovnom liste kladieme dôraz na správne držanie písacej pomôcky a uvoľnenie ruky.	Fáza s aplikáciou: Deti majú za úlohu umiestňovať zvieratá podľa pokynov učiteľky. Ak zvolíme variant s viacerými deťmi, deti sa pri plnení pokynov postupne striedajú. Úlohu plní vždy jedno dieťa, ostatné deti môžu hodnotiť, či splnilo úlohu správne. Ak dieťa potrebuje pomôcť, môžu mu ostatní poradiť, kam zviera umiestniť. Fáza bez aplikácie: V tejto fáze pracujeme s pracovným listom, ktorý je možné stiahnuť z aplikácie. V pracovnom liste spájajú deti zvieratá s jeho potravou. Otázky na reflexiu: ■ Orientujú sa deti v priestorových pojmoch? ■ Dokázali správne umiestniť zvieratá do výbehu? ■ Spojili jednotlivé zvieratá s ich potravou?	<i>Budete sa postupne striedať a môžete si navzájom pomáhať. Kto chce začať?</i> <i>Krokodíl bude uprostred.</i> <i>Slon bude nad krokodíлом.</i> <i>Lev bude pod krokodíлом.</i> <i>Žirafa bude nad slonom.</i> <i>Opica bude vedľa žirafy.</i> <i>Papagáj bude vedľa leva.</i> <i>Zebra bude vedľa žirafy.</i> Fáza bez aplikácie: <i>Deti, teraz musíme nájsť vhodnú potravu, aby sa zvieratá mohli najesť. Preto pospájajte zvieratá na obrázku s tým, čím sa živia.</i> 	Rozvoj kognitívnych zručností.
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Reflexia v kruhu 5 minút	Deti sa posadia na koberec. Kladieme im otázky a diskutujeme s nimi.	<i>Deti, posadte sa na koberec. Ako riaditeľka ZOO by som sa vás rada spýtala:</i> ■ Čo ste sa naučili z príbehu o levovi a myške? ■ Ktorá činnosť bola pre Vás náročná? Čo bolo ťažké? Prečo? ■ Ktorá činnosť bola pre Vás, naopak, ľahká? ■ Chceli by ste byť riaditeľkou ZOO? Prečo?	Rozvoj myslenia, pamäte a schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Rozvoj hodnotiacej schopnosti.

14. | Vzorový tematický blok Včely

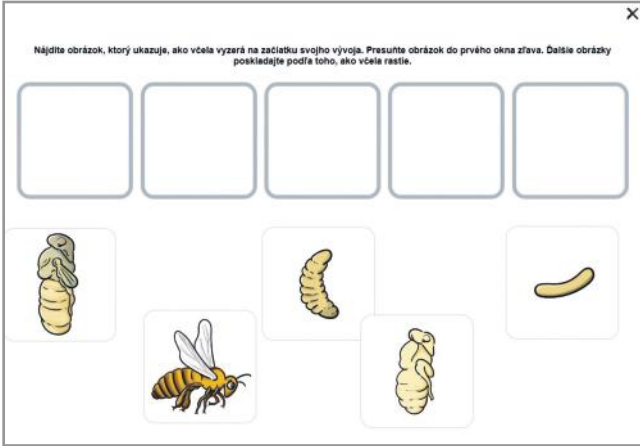
Veková skupina: 5 – 6 rokov

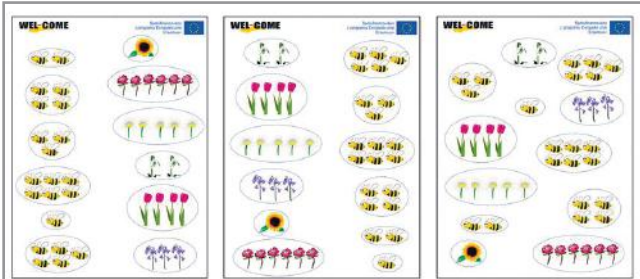
Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 50 minút

Téma: Včely			
Pomôcky: interaktívna tabuľa alebo tablety, vytlačené pracovné listy, tabuľky s číslicami vyjadrujúce počet včiel			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Rozprávka O včele <i>(aktivita 63)</i> 10 minút Ide o frontálnu činnosť určenú pre všetky deti bez ohľadu na ich špecifiká. Zohľadňujeme špecifiká detí so ŠVVP. Napríklad, ak je v triede dieťa s odlišným materinským jazykom, ukážeme mu obrázky z rozprávky s predstihom. Naučíme ho tak slovnú zásobu a dieťa bude lepšie pripravené na počúvanie rozprávky. Dieťa s ADHD môže mať problém	Príprava: Deti sa posadia k interaktívnemu zariadeniu tak, aby dobre videli na obrázky. Učiteľka číta text a deti dopĺňajú chýbajúce pojmy v rozprávke podľa obrázkov, ktoré vidia. Po prečítaní rozprávky kladie učiteľka deťom otázky týkajúce sa textu. Ak nie je k dispozícii interaktívne zariadenie, učiteľka môže taktiež vytlačiť pracovné listy a rozdať ich deťom. Otázky na reflexiu: ■ Porozumeli deti príbehu? ■ Dokázali správne doplniť slová podľa obrázkov? ■ Vybavili si informácie z príbehu a dokázali správne odpovedať? ■ Dokázali sa deti vcítiť do včielky? ■ Vedia deti, na čo sú nám užitočné včely?	<i>Deti, teraz vám budem čítať rozprávku o včielke. Nebude to ale také jednoduché. Niektoré slová sa stratili a miesto nich sa do textu dostali obrázky.</i> <i>Vašou úlohou bude pomôcť mi doplniť do príbehu správne slová podľa obrázkov, ktoré vidíte.</i> <i>Učiteľ môže taktiež použiť vytlačený pracovný list.</i> VYŠLO A ZOBUDILO A PREBUDILO AJ MALÚ , KTORÁ SI ZOBRALA A IŠLA ZBIERAŤ SLADKÚ ŠŤAVU Z . ZRAZU SA ZAČALO A MALÁ SA MUSELA SCHOVAŤ POD ČAKALA KEDY PRESTANE . KEĎ SPADLA POSLEDNÁ KVAPKA, UKÁZALO SA . NA OBLOHE SA ZJAVILA KRÁSNA AJ SA PÁČILA. CHCELA DO ZBIERAŤ SLADKÚ ŠŤAVU Z , ALE UŽ NEMOHLA. VIETE PREČO? <i>(Deti navrhujú rôzne dôvody, prečo nemohla.)</i> DETI, PREDSTAVTE SI, ŽE VŠADE BOLO TOĽKO , ŽE SI VČELA NAMOČILA , VŠETKÝCH SVOJICH , DOKONCA AJ SVOJE A . BOLA Z TOHO CELÁ . JI PAK ALE CELÚ OSUŠILO, TAKŽE ROZTIAHLA A MOHLA SA VRÁTIŤ DO SVOJHO .	Rozvoj pozornosti a predstavivosti. Rozvoj porozumenia hovorenému slovu a vizuálnym podnetom. Rozvoj kognitívnych schopností a zručností. Rozvoj prosociálneho správania a empatie.

Téma: Včely			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
s udržaním pozornosti – takémuto dieťaťu je potrebné nájsť miesto blízko učiteľky. Dieťa je možné upokojiť jemným dotykom na chrbte medzi lopatkami.		Otázky po rozprávke: ■ Čo sa stalo včielke? ■ Kto jej pomohol? ■ Čo urobíte, keď začne pršať a vy nechcete zmoknúť? ■ Kde žijú včely? ■ Čo nám dávajú včely?	
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Včely – kvíz <i>(aktivita 64)</i> 10 minút Na počúvanie rozprávky O včele v aplikácii nadväzuje kvíz. Kvíz môžeme plniť so všetkými deťmi, so skupinkou detí alebo pri individuálnej práci s dieťaťom. Ak kvíz bezprostredne nenadväzuje na príbeh o včielke, učiteľka príbeh deťom pred vyplňaním kvízu znovu prečíta či zobrazí a spoločne ho prejdú.	Deti sedia na stoličkách v polkruhu pred interaktívnou tabuľou či pri inom interaktívnom zariadení. Jednotlivé kroky úlohy môžu klikať deti samy alebo ich môže klikať aj učiteľka. Cieľom je odovzdať riadiacu úlohu deťom. V aplikácii sa spúšťajú otázky a deti odpovedajú. Deti môžu odpovedať spoločne alebo učiteľka vyvoláva deti jednotlivito. Úloha má pri riešení v aplikácii 2 kroky: - Deťom sa zobrazí otázka a deti majú možnosť odpovedať bez akejkoľvek pomoci podľa toho, čo si zapamätali. Učiteľka im poďakuje za odpoveď a nemusí im potvrdzovať jej správnosť. Môže ale ponúknuť druhý krok riešenia úlohy, kedy deti dôjdu na správnu odpoveď samy. - Pri ďalšom kliknutí na „pokračovať“ sa objaví niekoľko obrázkov. Deti medzi nimi vyberú správnu odpoveď. Aplikácia sama vyhodnotí, či deti odpovedali správne. Podľa toho im zobrazí príslušný emotikon (usmievavého alebo zamračeného smajlíka).	<i>Deti, teraz si overíme, ako dobre ste počúvali príbeh o včielke.</i> <i>Vašou úlohou bude odpovedať na niekoľko otázok. Ak nebudete vedieť, ponúknuté obrázky vám môžu pomôcť.</i> - Kde býva včielka? (v úli) - Odkiaľ včielka získava peľ? (z kvetov) - Prečo sa hovorí „byť usilovný ako včielka?“ (pretože včely usilovne pracujú) - Prečo včielka prestala zbierať peľ? (začalo pršať) - Čo včely vyrábajú z peľu? (med) - Kolko nôh má včela? (šesť) - Ako sa volá časť včelieho tela, ktorou vás včela bodne, ak sa jej dotknete a ona sa zľakne? (žihadlo)	Rozvoj kognitívnych schopností a zručností. Schopnosť vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Rozvoj vyjadrovacích schopností. Rozvoj sociálnych zručností.

Téma: Včely			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Je lepšie pracovať s viacerými tabletmi/zariadeniami súčasne, aby mohli deti pracovať v menších skupinkách a aby boli viac aktívne. Ak nemáme k dispozícii interaktívne zariadenie, učiteľka môže kvízové otázky deťom len prečítať a deti odpovedajú.	Otázky na reflexiu: ■ Pamätali si deti príbeh o včielke? ■ Dokázali odpovedať na otázky týkajúce sa textu? ■ Dokázali vybrať z ponuky odpovedí správnu odpoveď?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Ako rástla včela – radenie (aktivita 65) 15 minút Ide o interaktívnu úlohu, kedy deti pracujú s informáciami, ktoré sa dozvedeli od učiteľky. Deti so ŠVVP, ktoré úlohu nezvládnu, môžu pri spoločnej frontálnej činnosti pozorovať správne riešenie.	Aktivite predchádza rozprávanie o včele a jej vývoji. V aplikácii sa objavia prázdne rámčeky na umiestnenie obrázkov – jednotlivých štádií vývoja včely. Deti určujú správne poradie vývoja včely (od vajíčka, cez larvu, až po dospelú včelu). Snažíme sa, aby deti čo najviac komentovali, čo vidia na obrázkoch. V priebehu plnenia úlohy sa s nimi učiteľka rozpráva o jednotlivých štádiách vývoja včely. 1. Lahší variant úlohy: Deti vidia naraz všetky obrázky. Deti postupne umiestňujú obrázky od začiatočného štádia vývoja včely s tým, že prvý obrázok umiestnia najviac vľavo. Po zaradení každého obrázka do rámčeka sa RÁMČEK ZAFARBÍ NA ZELENO (obrázok je na správnej pozícii), alebo NA ČERVENO (obrázok je zaradený v poradí nesprávne). 2. Ťažší variant úlohy: Deťom sa nezobrazia všetky obrázky naraz, ale ukazujú sa jeden po druhom. Dieťa postupne priradzuje jednotlivé	Deti, rozprávali sme sa o tom, ako sa vyvíjala včela. Táto úloha preverí, ako ste dávali pozor. Vašou úlohou bude zoradiť obrázky za sebou podľa toho, ako včela rástla. 1. Lahší variant úlohy: Nájdite obrázok, ktorý ukazuje, ako vypadá včela na začiatku svojho vývoja. Obrázok posuňte do okienka, ktoré je najviac naľavo. Ďalšie obrázky posuňte do rámčekov podľa toho, ako včela rástla. 1. Ťažší variant úlohy: Postupne sa vám budú ukazovať obrázky podľa toho, ako sa včela mení, keď rastie. Pokúste sa odhadnúť, do ktorého políčka obrázok patrí. Naľavo by mala byť včela na úplnom začiatku svojho vývoja. V priebehu zorad'ovania obrázkov môžete meniť ich usporiadanie. Keď to budete mať hotové, kliknite na zelené tlačidlo. Uvidíte, či ste obrázky zoradili správne.	Rozvoj jemnej motoriky. Rozvoj kognitívnych schopností – myslenia, schopnosti vybaviť si informácie a pracovať s nimi. Rozvoj pravo-lavej orientácie. Rozvoj spolupráce.

Téma: Včely			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Taktiež môžu deti zoradovať do vývojového radu obrázky štádií včely vytlačené na tvrdší papier.	obrázky do rámečkov. V tomto prípade sa po umiestnení každého obrázka nezobrazuje farebné označenie ne/správnosti. Dieťa teda v priebehu plnenia úlohy nevie, či umiestňuje obrázky správne. Veselý alebo smutný emotikon sa ukáže až po priradení všetkých piatich obrázkov do rámečkov. V priebehu plnenia úlohy dieťa môže presúvať obrázky aj medzi jednotlivými rámečkami. Ak sa dieťaťu nepodarí správne zvládnuť ťažší variant úlohy, musí na chybu prísť samo a opraviť ju. Otázky na reflexiu: ■ Porozumeli deti vývoju včely? ■ Boli deti schopné zoradiť obrázky správne? ■ Pomáhali si deti pri plnení úlohy?		
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Včely, osy, sršne – pohybová hra (aktivita 66) 10 minút Pokiaľ deti nevedia priradiť počet k číslu, je možné použiť karty s počtom včiel. Aktivitu sa snažíme prispôbiť tempu detí so ŠVVP.	Učiteľka sa s deťmi rozpráva o včelách, osách a sršnoch a o rozdieloch, ktoré medzi nimi sú. Deti chodia alebo behajú po triede, telocvični či herni. Učiteľka ohlásí počet včiel alebo ukáže kartu s príslušnou číslou vyjadrujúcou počet včiel (napríklad 2 včely, 4 včely). Deti majú za úlohu vytvoriť skupinky podľa zadaného počtu. Ak učiteľka zvolá „Pozor sršne!“, deti majú za úlohu rýchlo sa schúliť do klobka na zem. Keď učiteľka zvolá „Pozor osy!“, začne deti naháňať. Koho chyť, ten sa miesto nej stáva vyvolávačom. Pomôcky: karty s číslami vyjadrujúce počet včiel alebo s určitým počtom nakreslených včiel.	<i>Deti, všetci ste sa teraz premenili na včely.</i> <i>Máte veľa síl a lietate či leziete po lúke. Hľadáte voňavé kvety a rady sa stretávate s inými včielkami.</i> <i>Môžete voľne chodiť alebo behať po triede.</i> <i>Ja vám budem hovoriť rôzne čísla alebo vám ich ukážem na karte. Vašou úlohou bude zlietnuť sa do skupiniek po jednej, dvoch, troch alebo napríklad aj desiatich včelách, podľa toho, ako vám poviem/ukážem.</i> <i>Ale pozor, v lese je hniezdo nepriateľských ôs a sršňov. Keď zavolám „Pozor sršne!“, musíte sa všetci rýchlo schúliť na zem do klobka. Keď ale zavolám „Pozor osy!“, začnem vás naháňať a vy musíte rýchlo utekať.</i>	Rozvoj matematickej pregramotnosti – vytváranie predstáv o počte, znalosť čísl a ich významu. Rozvoj zrakovej a sluchovej diferenciácie. Rozvoj sociálneho správania.

Téma: Včely			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
	Otázky na reflexiu: ■ Zvládli deti vytvoriť skupinky podľa príslušného počtu? ■ Vedia deti priradiť jednotlivé čísllice k počtu? ■ Dokázali si deti zapamätať viackrokové inštrukcie? ■ Bolo nejaké dieťa, s ktorým nechcel byť nikto v skupine?	<i>Koho chytím, ten sa stáva miesto mňa vyvolávačom a určuje, po koľkých majú byť včely dohromady, poprípade, kedy vyletia sršne a kedy osy.</i>	
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Včela – pracovný list, kreslenie (aktivita 67) 5 minút	Z aplikácie vytlačíme pracovný list a pripravíme ho deťom na stolík. Deti majú za úlohu spojiť príslušný počet včiel s rovnakým počtom kvetov. Najskôr môžu včely skúsiť cestu na kvet prstom, potom vedú čiaru pastelkou alebo ceruzkou. Ideálne je, ak dráhu včely opakujú viackrát po sebe. Dbáme na správny úchop písacej pomôcky. Pracovný list je k dispozícii v troch úrovniach náročnosti. Otázky na reflexiu: ■ Majú deti správny úchop písacej pomôcky? ■ Dokázali deti spojiť príslušný počet včiel s kvetinami? ■ Dokážu deti určiť, o akú kvetinu ide?	<i>Deti pozrite sa: Na pracovnom liste máte rôzne krásne kvety, z ktorých by včely rady zbierali šťavu.</i> <i>Včelám ale musíte pomôcť nájsť cestu na správny kvet.</i> <i>Nájdite každej včele na obrázku cestu na jej kvet tak, aby bol vždy rovnaký počet včiel priradený k rovnakému počtu kvetov.</i> 	Rozvoj matematickej pregramotnosti – určovanie počtu. Rozvoj grafomotoriky. Rozvoj kognitívnych zručností.

15. | Vzorový tematický blok Kráľovstvo lesných zvieratiek

Veková skupina: 4 – 5 rokov

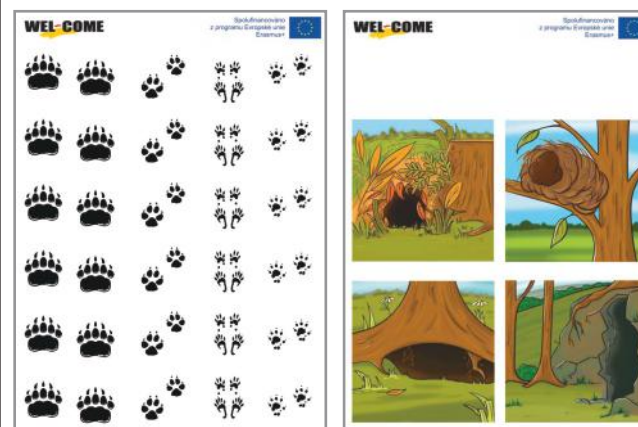
Dĺžka realizácie celého bloku aktivít: 45 minút

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Pomôcky: interaktívna tabuľa alebo tablety, hracia kocka, stopy zvierat na papieri, ak je to potrebné, vytlačené obrázky zvierat			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Rozprávka Kráľovstvo lesných zvieratiek <i>(aktivita 74)</i> 10 minút Ide o frontálnu aktivitu. Ak máme v triede dieťa so ŠVVP, môžeme mu ukázať obrázky zvierat figurujúcich v príbehu, aby si zvieratá lepšie predstavilo a zapamätalo. Dieťa so ŠVVP môže sedieť v skupinke s asistentom pedagóga, ktorý mu môže pomáhať orientovať sa v príbehu, ukazovať obrázky a pod. Dieťa tak nebude	Príprava: Deti sa na začiatku posadia v rámci ranného kruhu na zem, urobia si pohodlie a počúvajú začiatok rozprávky. Po ukončení čítania majú deti za úlohu rozprávku dokončiť podľa vlastnej fantázie. Učiteľka podnecuje deti k diskusii a snaží sa ich naviesť k formulácii ponaučení návodnými otázkami. Otázky na reflexiu: ■ Dokázali sa deti sústrediť na rozprávku? ■ Vedeli deti odvodiť ponaučenie, ktoré z rozprávky vyplýva? ■ Dokázali dotvoriť zmysluplné príbeh? ■ Dokázali deti hovoriť v celých vetách?	<i>Milé deti, teraz vám poviem rozprávku o lesných zvieratkách. Posadte sa pohodlne na koberec a počúvajte. Vašou úlohou bude rozprávku na konci dokončiť podľa toho, ako si vy samy myslíte, že všetko dopadlo.</i> Rozprávka Kráľovstvo lesných zvieratiek <i>V jednom lese spolu žili zvieratká ako jedna rodina. V lese žil medveď Brumko, lištička Kmotrička, vlčík Tlík, veverička Ryška a ježko Jožko.</i> <i>Ježko Jožko bol zo všetkých zvieratiek najmenší, ale zato bol najmúdrejší. Každému dokázal poradiť, ale na druhej strane vedel aj pokarhať, keď sa zvieratká medzi sebou hádali. Všetky zvieratká ho uznávali a poslúchali.</i> <i>Keď nastala jeseň, ježko Jožko si všetky zvieratká zvolal na míting do lesa a hovorí im:</i> <i>„Zvieratká, počúvajte, nastala jeseň a čoskoro príde zima. Je potrebné sa na ňu dobre pripraviť. Musíme si opraviť pelechý, nory alebo brlohy a taktiež musíme nazbierať dostatok potravy na celú zimu.“</i> <i>A tak sa aj stalo. Zvieratká usilovne pracovali, zbierali lesné plody, oriešky, huby, každý to, čo mal rád. Naplnili svoje domčeky všelijakými dobrotami, opravili si svoje obydlia a nanosili si do nich seno, aby sa im celú zimu mätko spalo. Najviac toho nazhromaždil medveď Brumko.</i>	Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Rozvoj fantázie a predstavivosti. Rozvoj verbálnych schopností a zručností. Rozvoj pozornosti.

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
vyčlenené zo skupiny, ale zároveň mu bude poskytnutá špeciálna podpora, ktorú potrebuje.		<i>Pracovali všetci, až na veveričku Ryšku. Tá sa im len posmievala, že sa im chce pracovať a zháňať potravu. Jej sa vraj nechce, radšej sa bude hrať a skákať zo stromu na strom.</i> <i>Ježko Jožko ale veveričku Ryšku varoval:</i> <i>„Veverička Ryška, v zime budeš hladná a zmrzneš.“</i> <i>Veverička sa mu však vysmiala, vraj má kožušok dosť teplý, a keď bude hladná, vylezie na strom, odtrhne si šišku a zje jej semiačka.</i> <i>Prišla zima, všetky zvieratká boli zalezené v teplých brlohoch a norách, len veverička sa chúlila v studenom a mokrom pelechu. Triasla sa zimou a bola hladná. Vyliezla na strom, odtrhla šišku a chcela zjesť semiačka. Ale šiška bola zmrznutá na kosť, veverička si skoro vylomila zuby a k semiačkam sa vôbec nedostala. Premýšľala, čo bude robiť. Napadlo ju, že pôjde poprosiť ježka Jožka, aby jej pomohol zachrániť ju pred hladom a zimou.</i> <i>Zaklopala pri ježkovi na dvere, ježko si pretrel oči a zvolal:</i> <i>Deti, teraz pokračujte v rozprávaní príbehu samy:</i> ■ Čo asi mohol ježko zvolat? ■ Čo myslíte, aké ponaučenie si z toho vzala veverička? ■ Myslíte si, že sa na ďalšiu zimu pripravila lepšie a neposmievala sa ostatným? ■ Prichystala si tentoraz obydlie a jedlo na zimu?	

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Kráľovstvo lesných zvieratiek – kvíz (aktivita 75) 10 minút Ide o pohybovú, prosociálnu aktivitu, ktorá je určená pre všetky deti. Ak máme v triede dieťa s telesným postihnutím, necháme ho robiť tú najľahšiu úlohu.	Deti sedia v kruhu pred interaktívnou tabuľou, prípadne v skupinách okolo iných interaktívnych zariadení. Je vhodné rozdelenie do menších skupín, pretože deti tak majú možnosť aktívne diskutovať a radiť sa medzi sebou o jednotlivých odpovediach. Odporúčame využiť interaktívnu tabuľu či väčšie tablety. Prípadne je možné obrázky vytlačiť a pracovať bez aplikácie. V aplikácii sa spustia otázky a deti odpovedajú. Deti môžu odpovedať hromadne alebo môže učiteľka jednotlivé deti vyvolávať. Po označení odpovede, vyhodnotí aplikácia odpoveď smajlíkom. Otázky na reflexiu: ■ Pamätali si deti rozprávku a jej príbeh? ■ Dokázali deti odpovedať na otázky? ■ Dokázali sa deti dohodnúť na spoločnej odpovedi a spolupracovať?	<i>Deti, teraz vyskúšame, ako dobre ste si zapamätali rozprávku Kráľovstvo lesných zvieratiek. Zvieratká z rozprávky si pre vás pripravili niekoľko otázok.</i> 1. <i>Ktoré zvieratko bolo v rozprávke najmúdrejšie? (ježko)</i> 2. <i>Ktoré zvieratko si na zimu prichystalo najviac jedla? (medved')</i> 3. <i>Komu zo zvieratiek bola najväčšia zima? (veverička)</i> 4. <i>Ktoré zvieratká prespali nerušene celú zimu? (medved', vlk, liška)</i> 5. <i>Ktoré zo zvieratiek si na zimu nenachystalo žiadne jedlo? (veverička)</i> 	Rozvoj porozumenia hovorenému slovu. Rozvoj kognitívnych zručností – rozvoj pamäte. Vybavenie si informácie a práca s ňou. Rozvoj spolupráce.

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Zvieracie stopy – pohybová aktivita (aktivita 76) 10 minút Je možné využiť obrázkov so zvieracími stopami zobrazených v aplikácii či vytlačený pracovný list so stopami. Deti rozdelené do menších skupiniek budú hádzať hracou kockou a môžu „krokovat“ prstami či figúrkami. Aktivitu je možné modifikovať tým, že dieťa, ktoré zastupuje zviera, sa pohybuje na hracej ploche pohybom daného zvierťa. Pre oboznámenie sa s obydľím zvierat, môžeme s deťmi najskôr absolvovať aktivitu č. 77 „Kde bývajú lesné zvieratká“, poprípade si pomocou obrázkov a zvierat priradovať.	Táto pohybová aktivita vychádza z rozprávky „Kráľovstvo zvierat“ a je veľmi podobná hre „Človeče, nehnevaj sa!“. V hre vystupujú štyri zvieratá z rozprávky – medveď, líška, ježko a veverička. Každé zviera sa nachádza v jednom z rohov miestnosti (je možné označiť farebnou obručou a obrázkom zvierťa). Z tohto miesta vychádzajú stopy daného zvierťa, ktoré vedú po miestnosti a končia v obydlí zvierťa (obrázok obydlia). Stopy sa však na niektorých miestach križia. Hra je pre maximálne štyri deti (prípadne je možné urobiť dvojice) a každé dieťa zastupuje jedno zviera. Keď je na rade, hádže kockou a po svojich stopách postupuje o toľko stôp dopredu, koľko hodilo na kocke. Ak dieťa stupí na „políčko“, kde sa križia dve stopy, hádže kockou znovu a vracia sa o toľko stôp dozadu, koľko padlo na kocke. Vyhráva ten, kto sa prvý dostane do svojho zimného obydlia. Otázky na reflexiu: ■ Poznali deti stopy, ktoré sa viažu k danému zvieratku? ■ Vedeli priradiť obydlia? ■ Pochopili deti princíp hry a hrali podľa pravidiel? ■ Dokázali deti určiť počet a odprevadiť ho pohybom?	<i>Pozrite sa, deti, zvieratá z rozprávky sa prešli po podlahe a nechali na nej svoje stopy. Myslím, že hľadajú cestu ku svojmu domčeku. Pomôžeme im?</i> <i>Teraz si každý z vás zvolí zviera v jednom rohu miestnosti. Odteraz sa stávate týmto zvieratom a môžete sa pohybovať len po jeho stopách.</i> <i>Začneš napríklad ty. Hod' kockou, aké číslo si hodil? Výborne, a teraz sa posuň o toľko stôp dopredu, koľko si hodil na kocke. Teraz si na rade ty. (dáme kocku ďalšiemu dieťaťu)</i> <i>Pozerám, že už viete, ako sa to hrá. Niekde sa ale stopy križia. Ak stupíte presne na stopy, ktoré sa križia, hádžete kockou ešte raz. Číslo, ktoré vám padne, určuje, o koľko stôp máte ísť dozadu.</i> <i>Vyhráva to zvieratko, ktoré bude vo svojom obydlí prvé.</i>	Rozvoj matematickej pregramotnosti – porozumenie počtu, rad čísel zostupne. Rozvoj kognitívnych zručností – oboznámenie so stopami zvierat a ich obydľím. Rozvoj priestorovej a pravo-lavej orientácie. Rozvoj spolupráce.

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
U detí so ŠVVP volíme v závislosti od špeciálnej potreby individuálny prístup a snažíme sa im pomôcť dosiahnuť úspech.			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Kde bývajú lesné zvieratká – vkladacia, pracovný list (aktivita 77) 10 minút Snažíme sa odovzdať riadiacu rolu deťom a podnecovať ich k premýšľaniu o tom, prečo dané zviera býva v takom obydli. U starších detí je možné nadviazať diskusiu o ďalších lesných zvieratkách a ich obydli.	Variant s využitím aplikácie: V aplikácii sa zobrazí obrázok, na ktorom sú znázornené štyri zvieracie obydli: Líščia nora, medvedí brloh, ježkov pelech, veveričie hniezdo na strome. Deti musia pomocou vkladania priradiť zviera k správnejmu obydliu. Správnosť riešenia potvrdí vždy učiteľka. V priebehu plnenia úlohy sa učiteľka s deťmi rozpráva o tom, kde lesné zvieratká bývajú. Variant bez využitia aplikácie: Z aplikácie je možné vytlačiť pracovný list, na ktorom deti spájajú zviera s príslušným obydliem. Otázky na reflexiu: ■ Vedeli deti, kde jednotlivé zvieratká bývajú? ■ Dokázali to logicky odôvodniť? ■ Poznali deti ďalšie lesné zvieratká a ich obydli?	<i>Milé deti, zvieratká z našej rozprávky sa stratili v lese a potrebujú nájsť cestu späť do svojich obydli.</i> <i>Pomôžete im nájsť, kde kto býva?</i> <i>Viete, kde jednotlivé zvieratká bývajú?</i> <i>Skúste teda nájsť zvieratkám ten správny domček:</i> 1. <i>Kde býva liška? (v líšcej nore)</i> 2. <i>Kde býva medveď? (v medvedom brlohu)</i> 3. <i>Kde býva ježko? (v ježom pelechu)</i> 4. <i>Kde býva veverička? (v hniezde na strome)</i> 	Rozvoj kognitívnych zručností. Rozvoj jemnej motoriky a grafomotoriky. Rozvoj vybavenia si informácií a práca s nimi.

Téma: Kráľovstvo lesných zvieratiek			
Aktivita	Organizácia	Pokyny pedagóga	Vzdelávacie ciele
Reflexia v kruhu 5 minút	Deti si sadnú na koberec a spätne reflektujú, ako pracovali. Cieľom je vrátiť sa k ponaučeniu, ktoré vyplýva z rozprávky, zdieľať spolu svoje stratégie riešenia úloh, životných povinností. U detí tým chceme rozvíjať ich autonómiu a vedomie zodpovednosti za seba a svoje konanie.	<i>Deti, posad'te sa na koberec do kruhu.</i> <i>Ktoré úlohy sa vám podarilo zvládnuť ľahko, čo bolo naopak ťažšie?</i> <i>Čo ste sa naučili z príbehu o veveričke?</i> <i>Tiež sa vám niekedy stane, že sa vám nechce plniť svoje povinnosti?</i> <i>A čo vám pomáha, aby ste ich nakoniec predsa len zvládli? Skúste si navzájom poradiť.</i>	Rozvoj sociálnych schopností, vnímanie zodpovednosti dieťaťa za svoje konanie, svoj život.